دافغانستان اسلامي جمهوريت

دعدليې وزارت

رسمي جريده

فوق العاده ګڼه

- اطلاعاتوته د لاسرسي قـــانون
- د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو موادو تعديل او ايـــزاد

- قانون دسترسی به اطلاعـــات
- تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالي ملكى

Ketabton.com

دخپرېدو نېټه:د۱۳۹۷ هــ .ش کال د وري دمياشتې (۱۱)
پرله پسې نمبر: (۱۲۹۷)

تاريخ نشـــر:(۱۱) حمــل سال ۱۳۹۷ هــ . ش
نمبر مسلسل: (۱۲۹۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امتیــاز خاوند: د عدلیــې وزارت

مسئول چلوونکی: قانونمل محمدرحیم "دقیق"

۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷

د دفتر تیلفون: ۰۷۵۲۰۵۲۷۰۹

مرستیــال: نورعلم ۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهتمـــم: محمد جان ۰۷۸۳۳۰٦۹۸۲

وب سایت: www.moj.gov.af

قیمت این شماره: (۲۴,٦۴) افغانی

تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد

تعداد صفحات به شمول پشتی: (۸۸) صفحه

مطبعه: بهیــر

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، چهارراهی پشتونستان، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته دلاسرسي د قانون د توشېح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تقنيني فرمان

ګڼه: (۲۵٦)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د ځلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اويايمې مادې د حکمونو له مخې اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصويب شوی ده، توشېح کوم.

دوهمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چارو کې د دولت وزير مکلف دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون متن او دغه فرمان د ملي شوري د لومړنۍ غونډې

فرمان تقنینی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشیح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۲۵٦)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادهٔ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادهٔ شصت و چهارم و مادهٔ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، قانون دسترسی به اطلاعات را که به اساس مصوبهٔ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده تصویب گردیده است، توشیح می‌دارم.

مادهٔ دوم:

وزیر عدلیه و وزیر دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، متن قانون دسترسی به اطلاعات و این فرمان را در خلال مدت (۳۰) روز از

(c) ketabton.com: The Digital Library

له جوړېدو څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترځ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

دریيمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابينې له مصوبې او نوموړي قانون له متن سره یوځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني
د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

تاریخ انعقاد نخستین جلسهٔ شورای ملی به آن شورا تقدیم نمایند.

مادهٔ سوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با مصوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان و متن قانون مذکور در جریدهٔ رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غنی
رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې

مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۲/ ۱۲/۱۳۹٦

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اویایمې مادې د حکم له مخې، اطلاعاتو ته د لاسرسي د قانون طرحه د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (٦) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې تصویب شوه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

مصوبهٔ

کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادهٔ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح قانون دسترسی به اطلاعات به داخل (٦) فصل و (۴۱) ماده در جلسهٔ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردید.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست مندرجات

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ اول:	مبنی	۷
مادهٔ دوم:	اهداف	۷
مادهٔ سوم:	اصطلاحات	۸
مادهٔ چهارم:	اختصار نام	۱۰

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ پنجم:	حق دسترسی به اطلاعات	۱۰
مادهٔ ششم:	تقاضای اطلاعات	۱۱
مادهٔ هفتم:	حمایت اشخاص	۱۲
مادهٔ هشتم:	میعاد ارایهٔ ا طلاعات	۱۲
مادهٔ نهم:	مصارف ارایهٔ اطلاعات	۱۳
مادهٔ دهم:	روش ارایهٔ اطلاعات	۱۴
مادهٔ یازدهم:	ارایهٔ اطلاعات از طریق مصاحبه	۱۵

فصل سوم

اطلاع رسانی

ماده	عنوان	صفحه
مادهٔ دوازدهم:	مسؤولین اطلاع رسانی	۱۶
مادهٔ سیزدهم:	وظایف مسؤول اطلاع رسانی	۱۷
مادهٔ چهاردهم:	رد تقاضای اطلاعات	۱۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ پانزدهم: نشر سالانهٔ اطلاعات.. ۲۰
مادهٔ شانزدهم: ممنوعیت ها.. ۲۳
مادهٔ هفدهم: ارایهٔ گزارش.. ۲۶

فصل چهارم
کمیسیون

مادهٔ هجدهم: ایجاد کمیسیون.. ۲۷
مادهٔ نزدهم: شرایط عضویت کمیسیون.............................. ۲۷
مادهٔ بیستم: ایجاد کمیتهٔ گزینش...................................... ۲۸
مادهٔ بیست و یکم: انتخاب رئیس، معاون و منشی.......................... ۳۱
مادهٔ بیست و دوم: وظایف و صلاحیت های کمیسیون......................... ۳۱
مادهٔ بیست و سوم: تدویر جلسات کمیسیون................................ ۳۳
مادهٔ بیست و چهارم: تطبیق تصمیم کمیسیون............................... ۳۴
مادهٔ بیست و پنجم: دفترکمیسیون.. ۳۴
مادهٔ بیست و ششم: حالات از دست دادن عضویت........................... ۳۴
مادهٔ بیست وهفتم: عزل عضو کمیسیون.................................... ۳۶
مادهٔ بیست و هشتم: محدودیت ها.. ۳۶
مادهٔ بیست و نهم: دارالانشای کمیسیون.................................. ۳۷
مادهٔ سی ام: بودجهٔ کمیسیون.. ۳۸
مادهٔ سی و یکم: حقوق و امتیازات... ۳۹

فصل پنجم
شکایات

مادهٔ سی و دوم: حق شکایت.. ۳۹
مادهٔ سی و سوم: شکایت متقاضی... ۴۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادهٔ سی و چهارم: رسیدگی به شکایت..۴۱
مادهٔ سی و پنجم: تخلفات و مؤیدات تأدیبی...............................۴۳
مادهٔ سی و ششم: مصئونیت اشخاص...۴۵

فصل ششم
احکام متفرقه

مادهٔ سی و هفتم: تحویل مبالغ...۴۵
مادهٔ سی و هشتم: اقدامات مدیریتی..۴۶
مادهٔ سی ونهم: ارجحیت...۴۶
مادهٔ چهلم: وضع لوایح و طرزالعمل ها و رهنمود ها.................۴۶
مادهٔ چهل و یکم: انفاذ...۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځوسمې مادې د (۳) فقرې د حکم له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

۱- له ادارو څخه اطلاعاتو ته د حقیقي او حکمي اشخاصو د لاسرسي د حق تأمینول.

۲- د اطلاع رسوني د فرهنګ د پیاوړتیا له شفافیت څخه د ډاډ ترلاسه کول، په حکومتولۍ کې د خلکو مشارکت او د ادارو له اجراآتو څخه حساب ورکونه او د اداري فساد پرخلاف مبارزه.

قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

مبنی

مادۀ اول:

این قانون به تأسی از حکم فقرۀ (۳) مادۀ پنجاهم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

مادۀ دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تأمین حق دسترسی اشخاص حقیقی و حکمی به اطلاعات از ادارات.

۲- حصول اطمینان از شفافیت تقویت فرهنگ اطلاع رسانی، مشارکت مردم در حکومت داری و حساب دهی از اجراآت ادارات و مبارزه علیه فساد اداری.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳- د افغانستان د اساسي قانون د دريیمې مادې په پام کې نيولو سره د بشر دحقوقو د نړيوالې اعلاميې د نولسمې مادې رعايتول.
۴- د اطلاعاتو د غوښتنې او وړاندې کولو د څرنګوالي تنظيمول.

اصطلاحګانې

دریيمه ماده:
په دې قانون کې دغه اصطلاحګانې لاندې مفاهيم افاده کوي:
۱- اطلاعات:هر ډول ضبط شوي يا ثبت شوي، ليکل شوي، انځوريز، غږيز، نمونه يا موډل سند او معلومات دي.
۲- شخصي اطلاعات: په شخص پورې منحصر معلومات دي چې د نوم، تخلص، د اوسېدو د ځای او د کار د ځای پته، د شخصي او کورني ژوندانه وضعيت، روغتيايي سندونه، يادداښتونه، مراسلات، راکړې ورکړې، بانکي حساب، د تېرېدو رمز او نور هغه اطلاعات پکې شامل دي چې د هغه په

۳- رعايت مادۀ نزدهم اعلاميۀ جهانی حقوق بشر با نظرداشت مادۀ سوم قانون اساسی افغانستان.
۴- تنظيم طرز تقاضا و ارايۀ اطلاعات.

اصطلاحات

مادۀ سوم:
اصطلاحات آتی در اين قانون مفاهيم ذيل را افاده می‌نمايد:
۱- اطلاعات: هر نوع سند و معلومات ضبط شده يا ثبت شده، نوشتاری، تصويری، صوتی، نمونه يا مودل می‌باشد.
۲- اطلاعات شخصی: معلومات منحصر به شخص است شامل نام، تخلص، آدرس محل سکونت و محل کار، وضعيت زندگی شخصی و خانوادگی، اسناد صحی، يادداشت ها، مراسلات، داد و ستد، حساب بانکی، رمز عبور و ساير اطلاعاتی که به وظايف رسمی وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسمي دندو پورې اړه ونلري.

۳- غوښتونکی: هغه حقيقي يا حکمي شخص دی چې له ادارو څخه د اطلاعاتو غوښتنه کوي.

۴- خپرول: د اطلاعاتو خپرول په داسې ډول دي چې د عامو خلکو لپاره د لاسرسي اوګټې اخيستنې وړ وي.

۵- د اطلاعاتو د غوښتنې فورم: هغه مطبوع يا بريښنايي پاڼه ده چې د غوښتونکي د مطالباتو د درج په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د هغه په واک کې ورکول کېږي.

٦- ادارې: د جمهوري رياست، ملي شورې، قضائيه قوې، وزارتونه، لوی رياستونه، خپلواک دولتي کمېسيونونه، سيمه ييزې ادارې، ولايتي، د ولسواليو او د کليو شورې ګانې، ښاروالۍ، د ښاروالېو مجلسونه، تصدۍ، دولتي او مختلط شرکتونه او نورې هغې ادارې او بنسټونه پکې شامل دي چې د قانون پر بنا فعاليت کوي، دي. هر سازمان يا بنسټ چې له ذکر شوو ادارو څخه د يوې په واسطه کنترول يا تمويلېږي يا د

ارتباط نداشته باشد.

۳- متقاضی: شخص حقيقی يا حکمی است که اطلاعات را از ادارات تقاضا می‌نمايد.

۴- نشر: انتشار اطلاعات به شکلی است که قابل دسترس و استفاده برای عامۀ مردم باشد.

۵- فورم تقاضای اطلاعات: ورق مطبوع يا الکترونيکی است که به منظور درج مطالبات متقاضی، مطابق احکام اين قانون بدسترس وی گذاشته می‌شود.

٦- ادارات: شامل ادارات رياست جمهوری، شورای ملی، قوۀ قضائيه، وزارت‌ها، رياست های عمومی، کميسيون‌های مستقل دولتی، ادارات محلی، شوراهای ولايتی، ولسوالی و قريه، شاروالی ها، مجالس شاروالی ها، تصدی ها، شرکت های دولتی و مختلط و ساير ادارات و نهادهايی که بر مبنای قانون فعاليت می‌نمايند، می‌باشند. هر سازمان يا نهادی که توسط يکی از ادارات مذکورکنترول يا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی ملکیت وي چې عامه چارې ترسره کوي، په دې تعریف کې شاملېږي.

د نوم لنډیز

څلورمه ماده:

په دې قانون کې اطلاعاتو ته د لاسرسي کمېسیون، د کمېسیون په نامه یادېږي.

دوه یم فصل

اطلاعاتو ته د لاسرسي ځرنګوالی

اطلاعاتو ته د لاسرسي حق

پنځمه ماده:

(۱) غوښتونکی، د دې قانون له حکمونو سره سم له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسي حق لري.

(۲) ادارې مکلفې دي، په دې قانون کې له درج شوو حکمونو سره سم، اطلاعات د غوښتونکي او عامه خلکو په واک کې ورکړي.

تمویل می‌گردد یا ملکیت آنها باشد که امور عامه را انجام می‌دهد، شامل این تعریف می‌گردد.

اختصار نام

مادۀ چهارم:

کمیسیون دسترسی به اطلاعات در این قانون به نام کمیسیون یاد می‌گردد.

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

حق دسترسی به اطلاعات

مادۀ پنجم:

(۱) متقاضی، حق دسترسی به اطلاعات را طبق احکام این قانون از ادارات دارا می باشد.

(۲) ادارات مکلف اند، طبق احکام مندرج این قانون، اطلاعات را به دسترس متقاضی و عامۀ مردم قرار دهند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو غوښتنه

شپږمه ماده:

(۱) غوښتونکی کولای شي د اطلاعاتو د ترلاسه کولو په منظور د اطلاعاتو لیکلی غوښتنلیک برابر یا د اطلاعاتو د غوښتنې فورم ډک او د ادارې اړوندې مرجع ته مراجعه وکړي.

(۲) د اطلاعاتو د غوښتنې فورم او د هغه محتوي د کمېسیون په واسطه برابرېږي او په مطبوع او برېښنایي شکل په وړیا ډول د عامه په لاسرسي کې ورکول کېږي.

(۳) غوښتونکی مکلف نه دی، د اطلاعاتو د غوښتنې لپاره دلایل وړاندې کړي یا د کوم ځانګړي سند نوم واخلي، یوازې د اطلاعاتو د برابرولو او وړاندې کولو لپاره له غوښتونکي څخه لازم معلومات غوښتل کېږي.

(۴) ادارې مکلفې دي، د اطلاعاتو غوښتنې ته په لیکلي یا برېښنایي ډول داسې ځواب وړاندې کړي چې غوښتونکي ته د لاسرسي وړ وي.

تقاضای اطلاعات

مادهٔ ششم:

(۱) متقاضی می‌تواند به منظورکسب اطلاعات درخواست کتبی اطلاعات را ترتیب یا فورم تقاضای اطلاعات را خانه پری و به مرجع مربوط اداره مراجعه نماید.

(۲) فورم تقاضای اطلاعات و محتوای آن توسط کمیسیون ترتیب به شکل مطبوع و الکترونیکی طور رایگان به دسترس عامه قرار می‌گیرد.

(۳) متقاضی مکلف نیست، برای تقاضای اطلاعات دلایل ارائه نماید یا از سند خاصی نام ببرد، صرف معلومات لازم جهت تهیه و ارایهٔ اطلاعات از متقاضی مطالبه می‌گردد.

(۴) ادارات مکلف اند، به تقاضای اطلاعات طور کتبی یا الکترونیکی طوری پاسخ ارائه نمایندکه به متقاضی قابل دسترس باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اشخاصو ملاتړ

اوومه ماده:

اداري مکلفې دي، هغه اشخاص چې په فساد، ناوړه مدیریت، د عدالت په نه تأمینولو، جنایي سرغړونو، د قانون د نقض، د بشر د حقوقو او په عامه امنیت او د ژوندانه چاپیریال ته د جدی زیان په اړوند اطلاعات افشا کوی تر ملاتړ لاندې ونیسي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو میعاد

اتمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، غوښتل شوي اطلاعات په لیکلي یا بریښنایي ډول په لنډ ممکن وخت کې د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د لسو کاري ورځو په موده کې غوښتونکي ته وړاندې کړي. د مؤجه دلایلو دشتون په صورت کې، دغه موده تر لسو نورو کاري ورځو پورې تمدیدېدای شي.د تمدید په صورت‌کې، اداره دې له غوښتونکي سره اړیکه ونیسي او هغه دې په لیکلي ډول له

حمایت اشخاص

مادهٔ هفتم:

ادارات مکلف اند، اشخاصی را که اطلاعات مربوط به فساد، سوء مدیریت، عدم تأمین عدالت، تخلف جنایی، نقض قانون، حقوق بشر و آسیب جدی به امنیت عامه و محیط زیست را افشا می‌نمایند مورد حمایت قرار دهند.

میعاد ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را طورکتبی یا الکترونیکی به متقاضی به اسرع وقت حد اکثر در مدت ده روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات ارائه نمایند. در صورت موجودیت دلایل مؤجه، این مدت الی ده روز کاری دیگر تمدید شده می‌تواند. در صورت تمدید، اداره با متقاضی تماس گرفته وی را از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تمدید او د هغه له دلایلو څخه خبر کړي.

(۲) اداري مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې خبري ارزښت ولري په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې، رسنیو او ژورنالستانو ته وړاندې کړي.

(۳) اداري مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې د اشخاصو د مصئونیت او د شخص د ځان یا آزادۍ د ساتنې لپاره اړین وي، په لنډ ممکن وخت کې یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې وړاندې کړي.

د اطلاعاتود وړاندې کولو لګښتونه

نهمه ماده:

(۱) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو وړاندې کول د لګښتونو غوښتنه وکړي، غوښتونکی مکلف دی، د هغو لګښتونه ورکړي، له دې پرته غوښتنه

تمدید و دلایل آن طورکتبی آگاه سازد.

(۲) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که دارای ارزش خبری باشد به رسانه ها و ژورنالستان به اسرع وقت یا حد اکثر در مدت یک روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

(۳) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که برای مصئونیت اشخاص و حفظ جان یا آزادی شخص ضرور باشد، به اسرع وقت یا حداکثر در مدت یک روزکاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

مصارف ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ نهم:

(۱) هرگاه ارایهٔ اطلاعات تقاضا شده ایجاب مصارف را نماید، متقاضی مکلف است، مصارف آن را تأدیه نماید. در غیر آن تقاضا رد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ردېږي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې پــه درج شوو لګښتونو کې بيه، د بيا توليد نمونه او غوښتونکي تــه د اطلاعــاتو استول شامل دي. بيا توليد په ليکلــي، غږيز يا انځوريز ډول د اصل سند نقل، له اصل سند څخه کاپي شــاملوي. د اطلاعاتو لومړی شل پاڼې له دغه حکم څخه مستثني دي.

(۳) د غوښــتل شــوو اطلاعــاتو د لګښــتونو انــدازه او د هغــو د ورکړې ډول په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسيون له لــوري د مــاليې وزارت پــه موافقــه وضــع کېــږي، تنظيمېږي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو تګلاره

لسمه ماده:

(۱) اداري مکلفې دي، اطلاعات لــه غوښتنې سره سم غوښتونکي ته وړاندې کړي، په دې شرط چې اصل سند تــه زيان ونه رسېږي.

(۲) غوښتونکی کولای شي له لانــدې

می‌گردد.

(۲) مصارف مندرج فقرهٔ (۱) این ماده شامل قیمت، نمونهٔ تولیــد دوبــاره و ارسال اطلاعات به متقاضی می‌باشــد. تولید دوباره شامل نقل اصــل ســند، کاپی از اصــل ســند طــورکتبــی، صوتی یا تصویری می‌باشــد. بیســت صفحهٔ اول اطلاعات ازایــن حکــم مستثنی است.

(۳) اندازهٔ مصارف اطلاعات تقاضــا شــده و نحــوهٔ پرداخــت آن در طرزالعمــل جداگانــهٔ کــه از طرف کمیسیون بــه موافقــهٔ وزارت مالیــه وضــع مــی‌گــردد، تنظــیم می‌شود.

روش ارایهٔ اطلاعات

مادهٔ دهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات را طبق تقاضا به متقاضی ارائــه نماینــد، مشروط براینکه به اصل سند صــدمه وارد نگردد.

(۲) متقاضی می‌توانــد بــه یکــی از

(c) ketabton.com: The Digital Library

تګلارو څخه په یوه د اطلاعاتو غوښتنه وکړي:

۱- په پاڼه کې یا په برېښـــنایي ډول د اصل سند نقل.

۲- په اړوندو ادارو کې د ســـندونو، موډلونو او نمونو د کتنې د فرصـــت را منځته کول.

۳- په لیکلي، غږیز یا انځوریز ډول له اصل سند څخه کاپي.

۴- په غږیز یا انځوریز ډول د اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- د نمونې وړاندې کول.

د مرکـــې لـــه لارې د اطلاعـــاتو وړاندې کول

یوولسمه ماده:

له مقاماتو او د ادارو له کـــارکوونکو سره د ژورنالستانو د مرکو له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول د دې قانون په شپږمه، اتمه او نهمه مـــادوکې د درج شوو حکمونو تابع نه دي.

روش های ذیل اطلاعـــات را تقاضـــا نماید:

۱- نقل اصل سند در ورق یا به شکل الکترونیکی.

۲- ایجاد فرصت مشـــاهدهٔ اســـناد، مودل هـــا و نمونـــه هـــا در ادارات مربوط.

۳-کاپی از اصل سند طورکتبی، صوتی یا تصویری.

۴- ارایهٔ اطلاعات به شکل صوتی یـــا تصویری.

۵- ارایهٔ نمونه.

ارایـــهٔ اطلاعـــات از طریـــق مصاحبه

مادهٔ یازدهم:

ارایـــهٔ اطلاعـــــات از طریـــــق مصـــــاحبهٔ ژورنالســـــتان بـــــا مقامات و کارکنـــان ادارات، تـــابع احکام مندرج مواد ششم، هشتم و نهم این قانون نمی‌باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریيم فصل

اطلاع رسونه

د اطلاع رسونې مسؤولين

دوولسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمينولو په مقصد د دندو له لايحې سره سم د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع او اړوند کارکوونکي، مشخص او توظيف کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع، مکلفې دي، د اطلاع رسونې د مسؤول او نورو اړوندو کارکوونکو هويت له جزئياتو سره (د اړيکې شمېره، برېښنا ليک، پته او داسې نور) د پوهاوي لپاره د عامه خلکو په لاسرسي کې ورکړي.

(۳) د اطلاع رسونې مسؤول کولای شي د اړتيا په صورت کې، د اطلاعاتو د برابرولو لپاره د اړوندې ادارې له کارکوونکو څخه د همکارۍ غوښتنه وکړي او د ادارې کارکوونکي په همکارۍ مکلف دي.

فصل سوم

اطلاع رسانی

مسؤولين اطلاع رسانی

مادۀ دوازدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، به منظور تأمين حق دسترسی به اطلاعات، مراجع مسؤول اطلاع رسانی و کارکنان مربوط را طبق لايحۀ وظايف، مشخص و توظيف نمايند.

(۲) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مندرج فقرۀ (۱) اين ماده، مکلف اند، هويت مسؤول اطلاع رسانی و ساير کارکنان مربوط را با جزئيات (شمارۀ تماس، ايميل، آدرس و امثال آن) جهت آگاهی به دسترس عامۀ مردم قرار دهند.

(۳) مسؤول اطلاع رسانی می‌تواند در صورت ضرورت، جهت تهيۀ اطلاعات ازکارکنان ادارۀ مربوط مطالبۀ همکاری نموده و کارکنان اداره مکلف به همکاری می‌باشند.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاع رسونې د مسؤول دندې

ديارلسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤول د لاندې دندو لرونکی دی:

۱- د غوښتنې په صورت کې غوښتونکي ته اطلاعاتو د غوښتنې د فورم توضيح کول، په ليکلي يا برېښنايي ډول د غوښتونکي خبرول.

۲- په دې قانون کې له درج شوو حکمونو او اړوندو کړنلارو سره سم د غوښتونکي لاسرسي ته د اطلاعاتو د غوښتنې د فورم ورکول او له هغه سره لازمه همکاري.

۳- په ليکلي ډول د اطلاعاتو د غوښتنې د ترلاسه کولو په وخت کې غوښتونکي ته د رسيد سپارل.

۴- د اطلاعاتو د شتون يا نه شتون په صورت کې، په ليکلي ډول په پنځو کاري ورځو موده کې د غوښتونکي خبرول.

۵- د دې قانون له درج شوو حکمونو سره د اطلاعاتو د وړاندې کولو له

وظايف مسؤول اطلاع رسانی

مادۀ سيزدهم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی دارای وظايف ذيل می باشد:

۱- توضيح فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی در صورت تقاضا آگاه نمودن متقاضی طورکتبی يا الکترونيکی.

۲- بدسترس قرار دادن فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی و همکاری لازم با وی مطابق احکام مندرج اين قانون و طرز العمل های مربوط.

۳- تسليم رسيد به متقاضی در زمان دريافت تقاضای اطلاعات طورکتبی.

۴- در صورت موجوديت يا عدم موجوديت اطلاعات، مطلع نمودن متقاضی در مدت پنج روزکاری طورکتبی.

۵- حصول اطمينان از مطابقت ارايۀ اطلاعات با احکام مندرج اين

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمون څخه د ډاډ ترلاسه کول.

٦- د ادارې په انترنیتي پاڼو او نورو اړوندو رسنیو کې د اطلاعاتو خپرول.

٧- د هغو نورو دندو ترسره کول چې د اړوندې ادارې له لوري، د اطلاع رسونې د چارو د ښه والي لپاره ورته سپارل کېږي.

(۲) که چېرې غوښتونکی د معلولیت یا بې سوادۍ په سبب ونکړی شي په لیکلي ډول د اطلاعاتو غوښتنه وکړي، د اطلاع رسونې مسؤول مکلف دی د غوښتونکي شفاهي غوښتنه ولیکي، د هغه د لاسلیک یا د ګوتې د نښان له اخیستلو مخکې، د غوښتونکي غوښتنه د هغې د تأیید لپاره په هغې لارې چې د ده لپاره د درک وړ وي، تفهیم کړي.

(۳) که چېرې اداره د غوښتل شوو اطلاعاتو د پېژندنې لپاره زیاتو توضیحاتو ته اړتیا ولري، د اطلاع رسونې مسؤول موضوع له غوښتونکي سره تعقیبوي، د هغه د اطلاعاتو غوښتنه لازیاته واضح کوي.

(۴) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات

قانون.

٦- نشر اطلاعات در صفحات انترنیتی اداره و سایر رسانه های مربوط.

٧- انجام سایر وظایفی که از طرف ادارهٔ مربوط، جهت بهبود امور اطلاع رسانی به وی سپرده می‌شود.

(۲) هرگاه متقاضی به سبب معلولیت یا بی سوادی نتواند طورکتبی تقاضای اطلاعات نماید، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است درخواست شفاهی متقاضی را به تحریر در آورده قبل از گرفتن امضاء یا نشان انگشت وی، درخواست متقاضی را جهت تائید آن به طریقی که برای او قابل درک باشد، تفهیم نماید.

(۳) هرگاه اداره جهت شناسایی اطلاعات تقاضا شده به توضیحات بیشتر نیاز داشته باشد، مسؤول اطلاع رسانی موضوع را با متقاضی پیگیری نموده تقاضای اطلاعات وی را واضح تر می‌سازد.

(۴) هرگاه اطلاعات تقاضا شده در

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اداره کې شتون ونلري او څرګنــده وي چې بلــه اداره غوښــتل شــوي اطلاعات لري، په دې صورت کې اداره مکلفه ده، د اطلاعاتو لیکلې غوښتنه په پنځو کاري ورځو موده کــې هماغــه ادارې ته واستوي او غوښــتونکی پــه لیکلي ډول له موضوع څخه خبر کړي.

د اطلاعاتو د غوښتنې ردول

څوارلسمه ماده:

(۱) که چېرې د اطلاعاتو غوښتنه پــه کلي یا قسمي ډول رد شي، د اطــلاع رسونې مسؤول مکلف دی، غوښتونکی په هغو مشخصو او قانوني دلایلو چې د هغو پر بنا د هغه غوښتنه رد شوې ده، په لیکلي ډول خبر کړي.

(۲) د اطلاع رسونې مسؤول مکلــف دی د اطلاعـــاتو د غوښـــتنې د رد د تصمیم پر وړانــدې د غوښــتونکي د شکایت د حق په هکله، غوښتونکي ته لازم پوهاوی وړاندې کړي.

اداره موجود نبوده و واضح باشد که ادارهٔ دیگری دارای اطلاعات تقاضـــا شده است در این صورت اداره مکلف است، تقاضای کتبی اطلاعـــات را در مدت پنج روز کاری به همـــان اداره ارســـال و متقاضـــی را از موضـــوع طورکتبی مطلع نماید.

رد تقاضای اطلاعات

مادهٔ چهاردهم:

(۱) هرگاه تقاضای اطلاعات طور کلی یا قسمی رد شود، مســؤول اطـــلاع رسانی مکلف اســـت، متقاضـــی را از دلایل مشخص و قانونی که بنـــابرآن تقاضای وی رد گردیده، طـــورکتبی مطلع سازد.

(۲) مســـؤول اطـــلاع رســـانی مکلف است در مورد حـــق شـــکایت متقاضـــی بـــر علیـــه تصـــمیم رد تقاضـــای اطلاعـــات، بـــه متقاضـــی آگاهی لازم ارائه نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اطلاعاتو کلني خپرول

پنځلسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، لاندې اطلاعات لږترلږه په کال کې یوځل خپاره کړي:

۱- د ادارې تشکیل، دندې او واکونه او د اړوندو اجراآتو رپوټ.

۲- د فرعي برخو، ولایتي او ساحوي دفترونو او د اړوندو انکشافي پروژو او برنامو په هکله معلومات.

۳- د ادارې د اړیکې شمېره، برېښنا لیک، پته او کاري ساعتونه.

۴- د بودجې د سندونو او د مالي او پلټنې د رپوټونو په ګډون د ادارې مالي وضعیت.

۵- د هغو فورمو په ګډون چې خدمتونو ته د لاسرسي لپاره بشپړېږي دهغو مستقیمو خدمتونو جزئیات چې خلکو ته وړاندې کېږي او د خدمتونو د وړاندې کولو وخت.

۶- د ادارې په استماعیه او مشورتي غونډو کې د ښاریانو د مشارکت لپاره

نشرسالانهٔ اطلاعات

مادهٔ پانزدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات ذیل را حداقل سال یک مرتبه نشر نمایند:

۱- تشکیل، وظایف و صلاحیت های اداره وگزارش اجراآت مربوط.

۲- معلومات در مورد بخش های فرعی، دفاتر ولایتی و ساحوی، برنامه ها و پروژه های انکشافی مربوط.

۳- شمارهٔ تماس، ایمیل، آدرس و ساعات کاری اداره.

۴- وضعیت مالی اداره به شمول اسناد بودجه و گزارش های مالی و تفتیش.

۵- جزئیات خدمات مستقیم که به مردم ارائه می‌گردد به شمول فورم هایی که جهت دسترسی خدمات تکمیل گردد و زمان ارایهٔ خدمات.

۶- معلومات در مورد میکانیزم ها و طرزالعمل ها جهت مشارکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

د میکانیزمونو او کړنلارو او اړونــدو رپوټونو په هکله معلومات.
۷- د اطلاعاتو غوښتنې او د خلکــو مســتقیم شــکایت تــه د رســیدګۍ ځرنګوالی.
۸- اړونده تقنیني سندونه.
۹- اړوندې لایحــې، کــړنلارې او لارښودونه.
۱۰- د قوانینو، مقررو، کــړنلارو او نورو تقنیني سندونو د طرحې په اړوند د مشورو په ګډون د ښاریانو د مشارکتي غونډو پایلې.
۱۱- اړوندکورني یــا بــین المللــي قراردادونه، پروتوکولونه او هــوکړه لیکونه.
۱۲- د داوطلبۍ اعلانونه، د آفرونو د ارزونې سندونه، تدارکاتي قراردادونه، د قراردادونو د اجراکولو د پرمختــګ رپوټونه، د قراردادونو بشپړېز رپوټ، د قراردادونو له پلي کولو څخه د پلټنــې رپوټ او په تدارکاتي قراردادونو پورې اړوند نور موارد.
۱۳- پالیسي، ستراتیژي او اړوند کاري

شهروندان در مجــالس اســتماعیه و مشورتی اداره و گزارش های مربوط.
۷- طــرز رســیدگی بــه تقاضــای اطلاعـــات و شــکایت مســـتقیم مردم.
۸- اسناد تقنینی مربوط.
۹- لوایح، طرزالعمل‌ها و رهنمود های مربوط.
۱۰- نتــایج جلســات مشــارکتی شهروندان به شمول مشوره در مــورد طرح قوانین، مقرره ها، طرزالعمل ها و سایر اسناد تقنینی.
۱۱- قراردادها، پروتوکــول هــا و تفاهمنامه های داخلی یا بین المللــی مربوط.
۱۲- اعلانات داوطلبی، اسناد ارزیابی آفرها، قــرارداد هــای تــدارکاتی، گــزارش هــای پیشــرفت اجــرای قراردادها، گزارش تکمیلی قرار دادها، گزارش تفتیش از تطبیق قرارداد هــا و سایر موارد مربــوط قــرارداد هــای تدارکاتی.
۱۳- پالیسی، ستراتیژی و پلان هــای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلانونه.

۱۴- د هغو اطلاعاتو د طبقه بندۍ او ډول لست چې په واک کې يې لري.

۱۵-د نوم، د اړيکې د شمېرې، برېښنا ليک او د دفتر د پتې په ګډون د اطلاع رسونې د مسؤول په هکله معلومات.

۱۶- د دغه قانون د حکمونو له تطبيق څخه کلنی رپوټ.

۱۷- د کمېسيون په تشـخيص نـور اطلاعات.

(۲) ادارې دې د قراردادونو په ګډون مهم اطلاعات او سندونه له بشـپړېدو وروسته په ډېر لنډ ممکن وخت کې په داسې ډول د خلکـو پـه واک کـې ورکړي چې د عامه خلکو لپاره د درک وړ او په آسانۍ سره د لاسرسي وړ وي.

(۳) ادارې مکلفې دي، په ښه توګه د سندونو او اطلاعـاتو د سـاتنې او د غوښتونکو په لاسرسي کې د هغـو د ورکولو پـه مقصـد، د اطلاعـاتو د مديريت سيستم او د اطلاعاتو بانـک (ډېټابيس) رامنځته کړي.

(۴) ادارې هغه اطلاعـات چـې پـه

کاری مربوط.

۱۴ - لست طبقه بنـدی و انـواع اطلاعاتی که در اختيار دارد.

۱۵- معلومات در مـورد مسـؤول اطلاع رسانی به شمول نـام، شـمارۀ تماس، ايميل و آدرس دفتر.

۱۶- گزارش سالانه از تطبيق احکام اين قانون.

۱۷- ساير اطلاعات بـه تشـخيص کميسيون.

(۲) ادارات اطلاعات و اسناد مهم را به شمول قرارداد ها به اسرع وقت بعد از نهايی شدن به گونۀ در دسترس مردم قرار دهند که برای عامۀ مردم قابـل درک و به آسـانی قابـل دسـترس باشد.

(۳) ادارات مکلف اند، به منظور حفظ و نگهداشت بهتر اسناد و اطلاعات و بدسترس قرار دادن آن به متقاضـيان، سيستم مديريت اطلاعـات و بانـک اطلاعـات (ديتـابيس) را ايجـاد نمايند.

(۴) ادارات اطلاعاتی را که به شـکل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بريښنايي ډول يې خپروي، د کمپيوټر په واسطه دې د تحليل او عملياتو وړ وي.

(۵) اشخاص کولای شي هغه اطلاعات چې لومړی د عامه ادارې په واسطه توليدېږي، له هغو څخه ګټه واخلي.

ممنوعيتونه

شپاړسمه ماده:

(۱) په لاندې حالاتو کې د اطلاعاتو وړاندې کول منع دي:

۱- په هغه صورت کې چې خپلواکي، ملي حاکميت، ځمکنۍ بشپړتيا او عامه امنيت له خطر سره مخامخ کړي.

۲- په هغه صورت کې چې له نورو هېوادونو سره د افغانستان د سياسي، اقتصادي او فرهنګي اړيکو د پرې کېدو سبب شي.

۳- په هغه صورت کې چې د شخص سر او مال له خطر سره مخامخ شي.

۴- په هغه صورت کې چې د جرم د کشف خنډ يا د جرم د ارتکاب د مخنيوي خنډ شي.

الکترونيکی به نشر می‌رسانند، قابل تحليل و عمليات توسط کمپيوتر باشد.

(۵) اشخاص می‌توانند اطلاعاتی که نخست توسط ادارهٔ عامه توليد می‌گردد، از آن استفاده نمايند.

ممنوعيت ها

مادهٔ شانزدهم:

(۱) ارايهٔ اطلاعات در حالات ذيل ممنوع می باشد:

۱- درصورتی‌که استقلال، حاکميت ملی، تماميت ارضی و امنيت عامه را به خطر مواجه گرداند.

۲- درصورتی‌که سبب قطع روابط سياسی، اقتصادی و فرهنگی افغانستان با سايرکشورها گردد.

۳- درصورتی‌که جان و مال شخص به خطر مواجه گردد.

۴- درصورتی‌که مانع کشف جرم يا مانع جلوگيری از ارتکاب جرم گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- په هغه صورت کې چې د تورن د کشف، څېړنې او تعقیب بهیر یا په دې برخه کې د احتیاطي تــدبیرونو نیــول مختل کړي.

٦- په هغه صورت کې چې د عادلانه محاکمې یا د حکم د تنفیذ بهیر اخلال کړي.

۷- په هغه صورت کې چې د شخص خصوصي حریم نقض کړي.

۸- په هغه صورت کې چې اطلاعات په سوداګریزو موضوعګانو، شخصــي ملکیتونو او بانکي حساب پــورې اړه ولري، خو دا چې په قوانینو کې بـــل ډول تشخیص شوی وي.

(۲) لاندې حالات د دې مادې د (۱) فقرې په ۷ او ۸ اجزاوو کې لــه درج شوو حکمونو څخه مستثنې دي:

۱- په هغه صورت کې چې واکمنــه محکمـــه د شـــخص د اطلاعـــاتو د افشاکولو په هکله تجویز ونیسي.

۲- په هغه صورت کې چې د مؤلف، مصنف، هنرمند او څېړونکي د حقوقو د ملاتړ قانون (کاپي رایټ) او له سیالۍ

۵- درصورتی‌که روند کشف، تحقیق و تعقیب مــتهم یــا اتخــاذ تــدابیر احتیاطی در ایــن زمینــه را مختــل سازد.

٦- درصورتی‌کــه رونــد محاکمــهٔ عادلانه یا تنفیذ حکــم را اخـــلال نماید.

۷- درصورتی‌که حــریم خصوصــی شخص را نقض نماید.

۸- درصورتی‌که اطلاعات مربوط بــه موضوعات تجارتی، ملکیــت هــای شخصی و حساب بانکی بوده، مگــر اینکه در قوانین طور دیگری تشخیص شده باشد.

(۲) حالات ذیل از احکــام منــدرج اجزای ۷ و ۸ فقرهٔ (۱) ایــن مــاده مستثنی می‌باشد:

۱- در صورتی‌که محکمهٔ ذیصلاح در مورد افشای اطلاعات شخصی تجویز اتخاذ نماید.

۲- درصورتی‌که قانون حمایت حقوق مؤلف، مصــنف، هنرمنــد و محقــق (کاپی رایت) و قانون حمایت از رقابت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځخه د ملاتړ قانون او نـور تقنينـي سندونه نقض نه کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اطلاعات په هغه صورت کې چې عامه ګټې ايجاب کړي، غوښتونکي ته وړاندې کېږي.

(۴) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې عامه ګټې د اړوندې ادارې پـه واسطه تشخيصېږي.

(۵) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات په هغو اطلاعاتو پورې اړه ولري چې د ثالث شخص له لوري په سـري ډول برابر شوي وي، اداره دې د نومـوړو اطلاعاتود افشاکولو په هکله د ثالـث شخص د رضايت يا نـه رضـايت د معلومولو لپاره له هغه سـره اړيکـې ونيسي. په هغو مواردو کې چې هغـه اعتراض ولري بايد وساتل شي، خو هغه تصميم چې آيا غوښتل شوي اطلاعات د ممنوعيتونو په محدوده کې دي يا ندي، د ادارې په واسطه نيول کېږي.

(٦) هغه اطلاعات چې له شلو کلونـو ځخه زياته مخينه ولري، په هغو باندې

و سـاير اسـناد تقنينـی را نقـض ننمايد.

(۳) اطلاعات مندرج فقرۀ (۱) ايـن ماده در صورتی کـه منـافع عامـه ايجاب نمايـد بـه متقاضـی ارائـه می‌گردد.

(۴) منافع عامۀ مندرج فقرۀ (۱) ايـن ماده توسط ادارۀ مربـوط تشـخيص می‌گردد.

(۵) هرگاه اطلاعات تقاضا شده مربوط به اطلاعاتی باشد که از جانب شخص ثالث طور سری فراهم شده باشد، اداره با شخص ثالث جهت معلوم نمـودن رضايت يا عدم رضايت وی در مـورد افشای اطلاعات متذکره تماس برقرار نمايد. در مواردی که وی اعتـراض داشته باشد بايد حفـظ شـود، امـا تصميمی که آيـا اطلاعـات تقاضـا شده در محدودۀ ممنوعيت ها قـرار دارد يـا نـه، توسـط اداره اتخـاذ می‌گردد.

(٦) اطلاعاتی که بيشتر از بيست سال قدامت داشته باشـد، هـيچ گونـه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هېڅ ډول ممنوعیت نشي وضع کېدای. خو دا چې دغه موده په استثنایي حالاتو کې د هغې اداري د لومړۍ درجې مسؤول په وړاندیز چې اړوند اطلاعات یې په واک کې دي د کمېسیون په تأیید، زیات نه زیات تر نورو لسو کلونو پورې تمدیدېدای شي.

(۷) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو یوه برخه د ممنوعیتونو په محدوده کې وي، له هماغې برخې پرته، پاتې اطلاعات دې وړاندې شي.

(۸) ادارې مکلفې دي، اړوند سندونه د محرمیت په پام کې نیولو سره له جلا کړنلارې سره سم، تصنیف او طبقه بندي کړي.

د رپوټ وړاندې کول

اووه لسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع مکلفې دي، د دې قانون د حکمونو د تطبیق په هکله د خپلو اجراآتو کلنی رپوټ کمېسیون ته وړاندې کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د

ممنوعیتی بالای آن وضع شده نمی‌تواند. مگر اینکه مدت متذکره در حالات استثنایی به پیشنهاد مسؤول درجه اول اداره که اطلاعات مربوطه در اختیار آن قرار دارد، با تائید کمیسیون، حد اکثر الی ده سال دیگر تمدید شده می‌تواند.

(۷) هرگاه یک بخش اطلاعات تقاضا شده در محدودهٔ ممنوعیت ها باشد، به استثنای همان بخش، اطلاعات متباقی ارائه گردد.

(۸) ادارات مکلف اند، اسناد مربوط را با نظرداشت محرمیت طبق طرزالعمل جداگانه تصنیف و طبقه بندی نمایند.

ارایهٔ گزارش

مادهٔ هفدهم:

(۱) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مکلف اند،گزارش اجراآت سالانهٔ خویش را در مورد تطبیق احکام این قانون به کمیسیون ارائه نمایند.

(۲) طرز ارایهٔ گزارش مندرج فقرهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

درج شوي رپوټ د وړاندې کولو څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې تنظیمېږي چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي.

څلورم فصل

کمېسیون

د کمېسیون رامنځته کول

اتلسمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمینولو په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د ښځو او نارینه وو په ګډون د پنځو تنو غړو په ترکیب کمېسیون رامنځته کېږي.

د کمېسیون د غړیتوب شرطونه

نولسمه ماده:

هغه شخص د کمېسیون د غړي په توګه ټاکل کېږي چې لاندې شرطونه ولري:

۱- د افغانستان تابعیت ولري.

۲- د دېرش کلنۍ عمر یې بشپړ کړی وي.

۳- لږترلږه د لېسانس د تحصیلي سند

(۱) این ماده در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

فصل چهارم

کمیسیون

ایجاد کمیسیون

مادهٔ هجدهم:

به منظور تأمین حق دسترسی به اطلاعات، کمیسیون مرکب از پنج عضو اعم از زن و مرد مطابق احکام این قانون ایجاد می‌گردد.

شرایط عضویت کمیسیون

مادهٔ نزدهم:

شخصی به حیث عضوکمیسیون تعیین می شود که واجد شرایط ذیل باشد:

۱- تابعیت افغانستان را داشته باشد.

۲- سن سی سالگی را تکمیل نموده باشد.

۳- حداقل دارای سند تحصیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرونکی وي.

۴- له مدني حقوقو څخه په حرمان، جنایت، بشري ضد جرمونو او د اداري فساد په جرمونو محکوم شوی نه وي.

۵- پنځه کلنه اړونده کاري تجربه ولري.

٦- د ښه شهرت لرونکی وي.

۷- د سیاسي ګوند غړیتوب و نه لري.

۸- د دولتي ټاکنیزو یا انتصابي مقامونو متصدي نه وي.

د غوراوي د کمېټې رامنځته کول

شلمه ماده:

(۱) د کمېسیون د غړو د ټاکنې په منظور، د غوراوي کمېټه په لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:

۱- د اطلاعاتو او فرهنګ وزیر د رئیس په توګه.

۲- د سترې محکمې غړی د سترې محکمې د عالي شورې په ټاکنه د غړي په توګه.

۳- د ولسي جرګې د دیني، فرهنګي،

لیسانس باشد.

۴- به حرمان از حقوق مدنی، جنایت، جرایم ضد بشری و جرایم فساد اداری محکوم نشده باشد.

۵- پنج سال تجربهٔ کاری مرتبط داشته باشد.

٦- دارای شهرت نیک باشد.

۷- عضویت حزب سیاسی را نداشته باشد.

۸- متصدی عهده های انتخابی یا انتصابی دولتی نباشد.

ایجاد کمیتهٔ گزینش

مادهٔ بیستم:

(۱) به منظور تعیین اعضای کمیسیون، کمیتهٔ گزینش به ترکیب ذیل ایجاد می‌گردد:

۱- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث رئیس.

۲- عضو ستره محکمه به انتخاب شورای عالی ستره محکمه به حیث عضو.

۳- عضو کمیسیون امور دینی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنې او لوړو زده کـړو د چـارو د کمېسیون غړی د غړي په توګه.

۴- د افغانستان د بشـر دحقوقـو د خپلواک کمېسـیون غـړی د هغـه کمېسیون په ټاکنه د غړي په توګه.

۵- د رسنیزې صنفي اتحادیې ټاکـل شوی استازی د غړي په توګه.

٦- د مدني ټولنې اړوند بنسټونو ټاکل شوی استازی د غړي په توګه.

۷- د افغانستان دمـدافع وکیلانـو د خپلواک انجمن واکمن استازی د غړي په توګه.

(۲) د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د غوراوي کمېټې سکرتریت پـه غـاړه لري.

(۳) د غوراوي کمېټه د کمېسـیون د غړیتوب د لنډ ژوندلیک د منلو اعلان د کمېټې د لومړۍ غونډې له جوړېـدو څخه وروسته په پنځو کاري ورځو موده کې خپروي.

(۴) د غوراوي کمېټه د رقابتي بهیر له پای ته رسېدو وروسته، د نوماندانو له ډلې څخه، د منلو د اعلان د مودې له

فرهنگی، معارف و تحصیلات عـالی ولسی جرگه به حیث عضو.

۴- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانسـتان بـه انتخـاب آن کمیسیون به حیث عضو.

۵- نمایندهٔ منتخب نهاد های صـنفی رسانه ئی به حیث عضو.

٦- نمایندهٔ منتخب نهاد های مـرتبط جامعهٔ مدنی به حیث عضو.

۷- نماینده باصلاحیت انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان بـه حیـث عضو.

(۲) وزارت اطلاعـات و فرهنـگ سکرتریت کمیتهٔ گزینش را به عهـده دارد.

(۳) کمیتهٔ گزینش اعـلان پـذیرش خلص سوانح عضویت کمیسیون را در مـدت پـنج روز کـاری بعـد از اولـین جلسـهٔ کمیتـه اعـلان می‌نماید.

(۴) کمیتـهٔ گـزینش از جملـهٔ کاندیدان، پانزده تن واجد شـرایط را بعـد از خـتم رونـد رقـابتی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای ته رسېدو وروسته، د شرايطو لرونکي پنځلس تنه، په لسو کاري ورځو موده کې د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهوررئيس ته معرفي کوي.

(۵) د افغانستان د اسلامي جمهوريت جمهور رئيس له پنځلسو تنو څخه پنځه تنه يې د تخصص او جنسيت په پام کې نيولو سره د لومړۍ دورې لپاره د کمېسيون د غړو په توګه په لاندې ترتيب سره ټاکي:

۱- درې غړي د پنځو کلونو لپاره.

۲- دوه غړي د دريوکلونو لپاره.

(٦) د کمېسيون غړي په راتلونکو دوروکې د پنځو کلونو لپاره ټاکل کېږي.

(۷) دکمېسيون غړي ددې مادې د (۵ او ٦) فقرو د حکم په پام کې نيولوسره يوازې د يوې دورې لپاره ټاکل کېږي.

(۸) د کمېسيون غړي نه شي کولی د دندې په وخت کې په نورو دندو لاس پورې کړي، د لوړو زده کړو په مؤسسو کې تدريس له دغه حکم څخه

در مدت ده روز کاری بعد از پایان مدت اعلان پذیرش به رئیس جمهوری اسلامی افغانستان معرفی می‌نماید.

(۵) رئیس جمهوری اسلامی افغانستان از میان پانزده تن پنج تن آنها را با نظرداشت تخصص و جنسیت برای دورهٔ اول به حیث اعضای کمیسیون به ترتیب ذیل تعیین می‌نماید:

۱- سه عضو برای مدت پنج سال.

۲- دو عضو برای مدت سه سال.

(٦) اعضای کمیسیون در دوره های بعدی برای مدت پنج سال تعیین می‌گردند.

(۷) اعضای کمیسیون صرف برای یک دوره با نظرداشت حکم فقره های (۵ و ٦) این ماده تعیین می‌گردد.

(۸) اعضای کمیسیون نمی‌توانند، حین تصدی وظیفه به وظایف دیگر اشتغال ورزند. تدریس در مؤسسات تحصیلات عالی از این حکم مستثنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستثني دی.

د رئیس، مرستیال او منشي ټاکنه

یوویشتمه ماده:

کمېسیون په لومړۍ غونډه کې، د خپلو غړو له منځــه د کمېســیون رئیــس، مرستیال او منشي د دووکلونو او شپږو میاشتو مودې لپاره انتخابوي. دیوې بلې دورې لپاره دهغوی بیا انتخاب مجــاز دی.

د کمېسیون دندې او واکونه

دوه ویشتمه ماده:

کمېسیون د لاندو دنــدو او واکونــو لرونکی دی:

۱- له ادارو څخــه اطلاعــاتو تــه د لاسرسي له بهیر او د هغو د وړانــدې کولو له څرنګوالي څخه څارنه.

۲- د غوښتونکو د شکایتونو بررسي.

۳- د اړتیا په صورت کــې د ادارو د اطلاع رسونې له مسؤولو مراجعو څخه د سندونو غوښتل.

۴- غوښتونکو او ادارو ته د لازمــو مشورو وړاندې کول.

می‌باشد.

انتخاب رئیس، معاون و منشی

مادۀ بیست و یکم:

کمیسیون در اولین جلســه، رئـیس، معاون و منشی کمیسیون را از میــان اعضای خویش برای مدت دوســال و شش ماه انتخاب می نماید. انتخــاب مجدد آنها برای یک دورۀ دیگر مجاز می‌باشد.

وظایف و صلاحیت های کمیسیون

مادۀ بیست و دوم:

(۱) کمیســیون دارای وظــایف و صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- نظارت از پروسۀ دسترســی بــه اطلاعات از ادارات و چگونگی ارایۀ آن.

۲- بررسی شکایات متقاضیان.

۳- مطالبۀ اسناد از مراجع مســؤول اطــلاع رســانی ادارات درصــورت ضرورت.

۴- ارایۀ مشوره های لازم به متقاضیان و ادارات.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- د ادارو د اطلاع رسونې د مسؤولو مراجعو د رپوټونو ارزونه.

٦- جمهور رئيس او د ملي شوري دوارو مجلسونو ته د کمېسيون د فعاليتونو د کلني رپوټ وړاندې کول او د هغو خپرول.

۷- د روزنيزو برنامو د دايرولو له لارې په هېواد کې د اطلاع رسونې د فرهنګ پياوړتيا.

۸- د کمېسيون د فعاليتونو په هکله د عامه پوهاوي لوړول.

۹- د کمېسيون د تصميمونو خپرول.

۱۰- د دې قانون د حکمونو د تطبيق له څرنګوالي څخه څارنه.

۱۱- د اړوندو لايحو او کړنلارو تصويبول.

۱۲- د ادارو له لوري د اطلاعاتو د تنظيم د څرنګوالي په هکله د اقل حد معيارونو وضع کول.

۱۳- په دې قانون کې د درج شوو نورو دندو ترسره کول.

(۲) د دې مادې په مفهوم څارنه د دې قانون د حکمونو د تطبيق له ډول څخه

۵- ارزيابی گزارش مراجع مسؤول اطلاع رسانی ادارات.

٦- ارايۀ گزارش سالانۀ فعاليت های کميسيون به رئيس جمهور و مجلسين شورای ملی و نشر آن.

۷- تقويت فرهنگ اطلاع رسانی در کشور از طريق تدوير برنامه های آموزشی.

۸- بلند بردن آگاهی عامه در مورد فعاليت های کميسيون.

۹- نشر تصاميم کميسيون.

۱۰- نظارت از چگونگی تطبيق احکام اين قانون.

۱۱- تصويب لوايح و طرزالعمل های مربوط.

۱۲- وضع حداقل معيارها در مورد چگونگی تنظيم اطلاعات از جانب ادارات.

۱۳- انجام ساير وظايف مندرج اين قانون.

(۲) نظارت به مفهوم اين ماده عبارت از چگونگی تطبيق احکام اين قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبارت دی.

(۳) کمېسیون د دې قانون له حکمونو سره سم، په خپلو اجراآتو کې خپلواک دی.

د کمېسیون د غونډو دایرېدل

دروېشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون عادي غونډې په اونۍ کې یوځل دایرېږي او فوق العاده غونډې د رئیس د تصمیم پربنسټ یا د هغو د غړو د یوه ثلث په وړاندیز دایرېدای شي.

(۲) د کمېسیون د غونډو د دایرېدو نصاب د هغه د اکثریت غړو شتون دی.

(۳) د کمېسیون تصمیمونه د حاضرو غړو د رایو د اکثریت پر بنسټ نیول کېږي او د رایو د برابرۍ په صورت کې، هغه لوری چې رئیس ورته رایه ورکړې وي، اکثریت ګڼل کېږي خو دا چې په دې قانون کې بل ډول تصریح شوي وي.

(۴) د فعالیت ډول او د کمېسیون په غونډو پورې اړوندې نورې چارې په

می‌باشد.

(۳) کمیسیون مطابق احکام این قانون در اجراآت خویش مستقل می‌باشد.

تدویرجلسات کمیسیون

مادۀ بیست و سوم:

(۱) جلسات عادی کمیسیون در هر هفته یکبار دایر می‌گردد و جلسات فوق العاده بر اساس تصمیم رئیس یا پیشنهاد یک ثلث اعضای آن دایر شده می‌تواند.

(۲) نصاب تدویر جلسات کمیسیون حضور اکثریت اعضای آن می‌باشد.

(۳) تصامیم کمیسیون به اساس اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ و در صورت تساوی آراء، طرفی‌که رئیس به آن رای داده باشد، اکثریت شمرده می‌شود مگر اینکه در این قانون طور دیگری تصریح گردیده باشد.

(۴) طرز فعالیت و سایر امور مربوط به جلسات کمیسیون در طرزالعمل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

د کمېسیون د تصمیم پلي کول

څلېریشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون تصمیم وروستی دی له ابلاغ وروسته د پلي کولو وړ دی.

(۲) که چېرې اداره د کمېسیون تصمیم رعایت نه کړي، کمېسیون کولای شي، موضوع واکمنو مراجعو یا مقاماتو ته محول کړي.

د کمېسیون دفتر

پنځه ویشتمه ماده:

کمېسیون د مرکزي دفتر لرونکی دی، د اړتیا په صورت کې کولای شي، خپل ساحوي دفترونه هم رامنځته کړي.

د غړیتوب د له لاسه ورکولو حالات

شپږویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون غړی له لاندې حالاتو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي:

جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

تطبیق تصمیم کمیسیون

مادهٔ بیست و چهارم:

(۱) تصمیم کمیسیون نهایی بوده بعد از ابلاغ قابل تطبیق می‌باشد.

(۲) هرگاه اداره تصمیم کمیسیون را رعایت ننماید، کمیسیون می‌تواند، موضوع را به مراجع یا مقامات ذیصلاح محول نماید.

دفتر کمیسیون

مادهٔ بیست و پنجم:

کمیسیون دارای دفتر مرکزی بوده، در صورت ضرورت می‌تواند، دفاتر ساحوی خویش را نیز ایجاد نماید.

حالات از دست دادن عضویت

مادهٔ بیست و ششم:

(۱) عضوکمیسیون در یکی از حالات ذیل عضویت خویش را از دست می‌دهد:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱- د جمهور رئـیس لـه منظـوری وروسته ليكلې استعفاء.

۲- په داسې ناعلاجو ناروغیو اختـه کېدل چې د هغه د دندې د اجراء کولو خنډ شي.

۳- له شپږو میاشتو څخه زیـات پـه تنفیذي حبس محکومیت.

۴- د غړیتوب د شرطونو د لرلو پـه اړوند د ناسمو اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- په کمېسیون کې د کاري مـودې بشپړول.

٦- د کمېسیون د اړونـدو قوانینـو، مقررو، لایحو او کړنلارو د حکمونو نه رعایتول.

(۲) که چېرې د کمېسیون غړی د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شـوو حالتونو څخه په یوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکړي او د کمېسیون د کار له دورې څخه لږترلږه یوکال پاتې وي، د اطلاعـاتو او فرهنـګ وزارت د غوراوي کمېټه په لسو کاري ورځـو موده کې ددې قانون د شلمې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي ترکیـب

۱- استعفای کتبی بعـد از منظـوری رئیس جمهور.

۲- مبتلا شدن بـه امـراض صـعب العلاجی کـه مـانع اجـرای وظیفـهٔ وی گردد.

۳- محکومیت به حبس تنفیذی بیش از شش ماه.

۴- ارایهٔ اطلاعات نا درست مبنی بر داشتن شرایط عضویت.

۵- تکمیـل مـدت کـاری در کمیسیون.

٦- عدم رعایـت احکـام قـوانین، مقرره ها، لوایح و طرزالعمـل هـای مربوط کمیسیون.

(۲) هرگاه عضو کمیسیون در یکی از حالات مندرج فقرهٔ (۱) ایـن مـاده عضویت خویش را از دست دهـد و حد اقل یک سال از دورهٔ کارکمیسیون بـاقی مانـده باشـد، وزارت اطلاعات و فرهنگ کمیتهٔ گـزینش را در مدت ده روز کاری بـه ترکیـب مندرج فقرهٔ (۱) مادهٔ بیستم این قانون تشکیل و کمیتـهٔ گـزینش اعـلان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره جوړوي او د غوراوي کمېټه په کمېسیون کې د غړیتوب د نوماندانو د لنډ ژوند لیک د منلو اعلان، اعلانوي.

(۳) د غوراوي کمېټه د نوماندانو له منځه د شرایطو لرونکي دوه تنه جمهور رئیس ته معرفي کوي.

(۴) جمهور رئیس د دوو تنو له منځه یو یې د کمېسیون د غړي په توګه ټاکي.

د کمېسیون د غړي عزل

اووه ویشتمه ماده:

د کمېسیون د غړي عزل د دې قانون د شپږویشتمې مادې د (۱) فقرې د ۲، ۴ او۶ اجزاوو په درج شوو حالاتو کې د کمېسیون د پنځو تنو غړو له تشخیص او تأیید وروسته صورت مومي.

محدودیتونه

اته ویشتمه ماده:

(۱) د کمېسیون رئیس او غړی نشي کولای د تصمیم نیونې په هغو غونډو کې چې ذینفع وي، ګډون وکړي.

(۲) د کمېسیون رئیس او غړي نشي

پذیرش خلص سوانح کاندیدان عضویت در کمیسیون را اعلان می‌نماید.

(۳) کمیتهٔ گزینش از میان کاندیدان دو تن واجد شرایط را به رئیس جمهور معرفی می‌نماید.

(۴) رئیس جمهور از میان دو تن یکی از آنها را به حیث عضوء کمیسیون تعیین می‌نماید.

عزل عضو کمیسیون

مادهٔ بیست و هفتم:

عزل عضو کمیسیون در حالات مندرج اجزای ۲، ۴ و۶ فقرهٔ (۱) مادهٔ بیست و ششم این قانون بعد از تشخیص و تائید پنج تن از اعضای کمیسیون صورت می‌گیرد.

محدودیت‌ها

مادهٔ بیست و هشتم:

(۱) رئیس و اعضای کمیسیون نمی‌توانند در جلسات تصمیم گیری که ذینفع باشند، اشتراک نمایند.

(۲) رئیس و اعضای کمیسیون

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای، هغه اطلاعات چې د دنـدې د اجراء کولو په وخت کې یا د هغې له پرېښودو وروسته یې ترلاسه کړي دي او د دې قانون له حکمونو سره سـم ممنوع وي، افشاء یا له هغو څخـه د ځان یا د نورو اشخاصو په نفع ګټـه اخیستنه وکړي.

(۳) که چېرې د کمېسیون رئـیس او غړي د دې مادې په (۲) فقره کې لـه درج شوي حکم څخه سرغړونه وکړي، سرغړوونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

د کمېسیون دارالانشاء

نهه ویشتمه ماده:

(۱) کمېسیون د اداري او اجرایـوي چارو د پرمخ بیولـو پـه منظـور د دارالانشاء لرونکی دی چې په رأس کې یې رئیس ځای لري.

(۲) د دارالانشاء رئیس د دې قانون په نولسمه ماده کې په درج شوو شرطونو سربېره د بشري سـرچینو، مـالي او تدارکاتي مدیریت په چارو کې لږترلږه

نمـــی‌تواننـــد، اطلاعـــاتی را کـــه حـــین اجـــرای وظیفـــه یـــا بعـــد از تـــرک آن، بدســـت آورده انـــد و مطـــابق احکـــام ایـــن قـــانون ممنوع باشد، افشاء یا از آن به نفـــع خویش یا ســـایر اشـــخاص اســـتفاده نمایند.

(۳) هرگاه رئیس و اعضای کمیسیون از حکم مندرج فقرهٔ (۲) ایـــن مـــاده تخلف نمایند، متخلف مطابق احکـــام قانون تحـــت تعقیـــب عـــدلی قـــرار می‌گیرد.

دارالانشای کمیسیون

مادهٔ بیست و نهم:

(۱) کمیسیون به منظور پیشبرد امـــور اداری و اجرائیوی دارای دارالانشـــاء می‌باشد که در رأس آن رئیس قـــرار دارد.

(۲) رئیس دارالانشاء علاوه بر شرایط مندرج مادهٔ نزدهم این قـــانون دارای تجربهٔ کاری حداقل پنج سال در امور مدیریت منابع بشری، مالی و تدارکاتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځه کاله کاري تجربه لري.
(۳) کمېسیون د رایو د اکثریت په توافق سره د شرایطو لرونکو اشخاصو له منځه درې تنه د دارالانشاء ریاست د پست د ترلاسه کولو په مقصد جمهور رئیس ته وړاندیزوي.
(۴) جمهور رئیس د دریو تنو له منځه یو یې د دارالانشاء د رئیس په توګه ټاکي.
(۵) د دارالانشاء کارکوونکي د قانون له حکمونو سره سم ګمارل کېږي.
(٦) دارالانشاء خپلې دندې د قانون له حکمونو او هغو کړنلارو سره سم چې د کمېسیون له لوري تصویبېږي، اجراء کوي او د کمېسیون په وړاندې مسؤوله ده.

د کمېسیون بودجه

دېرشمه ماده:
(۱) کمېسیون خپله بودجه له حکومت سره په مشوره کې برابروي او په لګولو کې یې خپلواک دی او د هغې رپوټ د قانون له حکمونو سره سم وړاندې

می‌باشد.
(۳) کمیسیون به توافق اکثریت آراء از میان اشخاص واجد شرایط سه تن را غرض احراز پست ریاست دارالانشاء به رئیس جمهور پیشنهاد می‌نماید.
(۴) رئیس جمهور از میان سه تن یکی از آنها را به حیث رئیس دارالانشاء تعیین می‌نماید.
(۵)کارکنان دارالانشاء مطابق احکام قانون استخدام می‌گردند.
(٦) دارالانشاء وظایف خویش را مطابق احکام قانون و طرزالعمل‌های که از طرف کمیسیون تصویب می‌گردد، اجراء نموده و نزد کمیسیون مسؤول می‌باشد.

بودجهٔ کمیسیون

مادهٔ سی ام:
(۱)کمیسیون بودجهٔ خود را در مشوره با حکومت ترتیب و در مصرف آن مستقل بوده و گزارش آن را مطابق احکام قانون ارائه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي.

(۲) کمېسيون کولای شي، د خپلو فعالیتونو د لابنه تنظيم او د اجراآتو د اغیزمنتیا په منظور د قانون له حکمونو سره سم له ملي او بین المللي مؤسسو څخه مالي او تخنیکي مرستې ترلاسه کړي.

حقوق او امتیازونه

يودېرشمه ماده:

د کمېسيون د غړو لپاره د قانون له حکمونو سره سم مناسب معاش او امتیازونه ټاکل کېږي.

پنځم فصل

شکایتونه

د شکایت حق

دوه دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې غوښتونکی ډاډ ترلاسه کړي چې د هغه د اطلاعاتو غوښتنه ددې قانون له حکمونو سره سم رسیدګي صورت نده موندلې یا د ادارې له اجراآتو څخه رضایت ونه لري، کولای شي هغې ادارې ته چې له هغې

می‌نماید.

(۲) کمیسیون می‌تواند به منظور تنظیم بهتر فعالیت ها و مؤثریت اجراآت خویش مطابق احکام قانون از مؤسسات ملی و بین المللی کمک های مالی و تخنیکی را دریافت نماید.

حقوق وامتیازات

مادهٔ سی و یکم:

برای اعضای کمیسیون مطابق احکام قانون معاش و امتیازات مناسب تعیین می‌گردد.

فصل پنجم

شکایات

حق شکایت

مادهٔ سی و دوم:

(۱) هرگاه متقاضی اطمینان حاصل نماید که به تقاضای اطلاعات وی طبق احکام این قانون رسیدگی صورت نگرفته یا از اجراآت اداره رضایت نداشته باشد، می‌تواند به ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات صورت

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې یا کمېسیون ته شکایت وکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي شکایت ته رسیدګي په وړیا ډول صورت مومي.

د غوښتونکي شکایت

دري دېرشمه ماده:

(۱) د هغې ادارې د اطلاع رسونې مسؤول چې له هغې څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې ده، مکلف دی، د پنځو کاري ورځو په موده کې رسېدلی شکایت بررسي او د هغه د رفع کولو په مقصد د دې قانون له حکمونو سره سم وړ تصمیم ونیسي.

(۲) که چېرې غوښتونکی خپل شکایت لومړی هغې ادارې ته چې له هغې څخه یې د اطلاعاتو غوښتنه کړې ده وړاندې کړي، د لیکلي ځواب له ترلاسه کولو یا د پنځو کاري ورځو مودې له تېرېدو وروسته کولای شي خپل شکایت کمېسیون ته وړاندې کړي.

(۳) کمېسیون مکلف دی، رسېدلی

گرفته یا به کمیسیون شکایت نماید.

(۲) رسیدگی به شکایت مندرج فقرهٔ (۱) این ماده طور رایگان صورت می‌گیرد.

شکایت متقاضی

مادهٔ سی و سوم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات صورت گرفته، مکلف است، در مدت پنج روز کاری شکایت واصله را بررسی و غرض رفع آن مطابق احکام این قانون تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.

(۲) هرگاه متقاضی شکایت خویش را نخست به ادارهٔ که از آن تقاضای اطلاعات نموده ارائه کند، بعد از گرفتن پاسخ کتبی یا سپری شدن مدت پنج روز کاری می‌تواند، شکایت خویش را به کمیسیون ارائه نماید.

(۳) کمیسیون مکلف است، شکایت

(c) ketabton.com: The Digital Library

شکایت د هغه د ترلاسه کولو له نېټې څخه زیات نه زیات په شلو کاري ورځو موده کې بررسي او په دې برخه کې تصمیم ونیسي.

(۴) کمېسیون کولای شي، د اړتیا په صورت کې شکایت ته د رسیدګۍ په بهیر کې د اړوندو مینه والو د ګډون زمینه برابره کړي.

(۵) هغه اداره چې شکایت ورڅخه شوی مکلفه ده، داسې دلایل او مدارک وړاندې کړي چې له قانون سره سم یې عمل کړی دی.

(٦) د شکایتونو او اړوندو سندونو او مدارکو د بررسۍ څرنګوالی په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي، تنظیمېږي.

شکایت ته رسیدګي

څلور دېرشمه ماده:

(۱) کمېسیون شکایت ته د رسیدګۍ په وخت کې د لاندو واکونو لرونکی دی:

۱- د لورو او شاهدانو احضارول او

واصله را از تاریخ دریافت آن حد اکثر در مدت بیست روزکاری بررسی و در زمینه تصمیم اتخاذ نماید.

(۴) کمیسیون می‌تواند، در صورت لزوم زمینهٔ اشتراک علاقمندان ذیدخل در روند رسیدگی به شکایات را فراهم نماید.

(۵) ادارهٔ که شکایت از آن صورت گرفته مکلف است، دلایل و مدارکی را ارائه نماید که مطابق قانون عمل نموده است.

(٦) طرز بررسی شکایات، اسناد و مدارک مربوط در طرزالعمل جداگانهٔ که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

رسیدگی به شکایت

مادهٔ سی و چهارم:

(۱) کمیسیون حین رسیدگی به شکایت دارای صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- دعوت طرفین و سمع

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شفاهي يا ليکلـــي ډول د هغــوی د ځرګندونو اورېدل.
۲- د سندونو او مدارکو په وړانـــدې کولو د ادارو مکلف کول.
۳- د ادارو د اطلاع رسونې د مراجعو د دفترونو او د سندونو د مـــديريت او ساتنې د ډول بررسي.
(۲) کمېسيون کولای شي، شکايت ته د رسيدګۍ په وخت کـــې اداره د دې قانون له حکمونو سره سم غوښتونکي ته د اطلاعاتو په وړاندې کولو مکلفـــه کړي، د دې قانون د حکمونو په تطبيق کې د تعلل په صورت کې هغـــه لازم تصميمونه چې د کمېسيون په واســـطه نيول شوي دي، ترلاس لاندې ونيسي.
(۳) کمېسيون کولای شي شکايت ته د رسيدګۍ په وخت کـــې اداره مکلفـــه کړي ترڅو د اطلاع رسونې د مرجع د چارو د ښه والي، په مناســـب ډول د سندونو د مديريت، مخکې له مخکې د برابرو شوو اطلاعاتو د خپرولـــو او د کلني رپوټ د خپرولو په مقصـــد لازم تدبيرونه ونيسي.

اظهارات آنهـــا طـــور شـــفاهی یـــا کتبی.
۲- مکلف نمودن ادارات بـــه ارایـــۀ اسناد و مدارک.
۳- بررسی دفاتر مراجع اطلاع رسانی ادارات و طرز مدیریت و نگهـــداری اسناد.
(۲) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف بـــه ارایـــۀ اطلاعـــات مطـــابق احکـــام ایـــن قـــانون بـــه متقاضـــی نمایـــد در صورت تعلل در تطبیق احکام این قانون تصـــامیم لازم را کـــه از جانـــب کمیسیون اتخاذ شـــده، روی دســـت گیرد.
(۳) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف نماید تا به منظـــور بهبـــود امـــور مرجـــع اطلاع رسانی، مدیریت اســـناد طـــور مناســـب، نشـــر اطلاعـــات از قبـــل تهیـــه شـــده و نشـــر گـــزارش ســـالانه تـــدابیر لازم را اتخـــاذ نماید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴) که چېرې اداره یا غوښتونکی د کمېسیون په تصمیم قناعت ونلري، کولای شي د دېرشو کاري ورځو په موده کې محکمې ته مراجعه وکړي.

سرغړونې او تأدیبي مؤیدات

پنځه دېرشمه ماده:

(۱) لاندې موارد، د دې قانون له حکمونو څخه سرغړونه پېژندل کېږي:

۱- غوښتونکي ته د اطلاعاتو د لیکلې غوښتنې د مندرجاتو مغایر د اطلاعاتو وړاندې کول.

۲- د قانوني دلایلو له وړاندې کولو پرته غوښتونکي ته د اطلاعاتو له وړاندې کولو څخه ډډه کول.

۳- د واقعیت خلاف کمېسیون ته د اطلاعاتو وړاندې کول.

۴- له قانوني واک پرته د سندونو له منځه وړل.

۵- په ټاکلې موده کې د غوښتل شوو اطلاعاتو نه وړاندې کول.

۶- د کمېسیون د تصمیمونو او کړنلارو نه رعایتول.

(۴) هرگاه اداره یا متقاضی به تصمیم کمیسیون قناعت نداشته باشد، می‌تواند در مدت سی روزکاری به محکمه مراجعه نماید.

تخلفات و مؤیدات تأدیبی

مادۀ سی و پنجم:

(۱) موارد ذیل، تخلف از احکام این قانون شناخته می‌شود:

۱- ارایۀ اطلاعات مغایر مندرجات تقاضای کتبی اطلاعات به متقاضی.

۲- امتناع از ارایۀ اطلاعات به متقاضی بدون ارایۀ دلایل قانونی.

۳- ارایۀ اطلاعات خلاف واقعیت به کمیسیون.

۴- محو اسناد بدون صلاحیت قانونی.

۵- عدم ارایۀ اطلاعات تقاضا شده در موعد معین.

۶- عدم رعایت تصامیم و طرزالعمل های کمیسیون.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- په ټاکلې موده کې د اطلاع رسونې د مسؤولې مرجع له لوري کمېسیون ته د رپوټ نه وړاندې کول.

(۲) کمېسیون د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه د سرغړونې د تثبیت په صورت کې، له احوالو سره سم له لاندې تأدیبي مؤیداتو څخه د یوې په پلي کولو تصمیم نیسي:

۱- توصیه.

۲- لیکلی اخطار.

۳- د قانون له حکمونو سره سم د کسر معاش په باره کې تصمیم نیول او اړوندې ادارې ته دهغه وړاندیزول.

۴- د بیا بیا سرغړونې په صورت کې، د قانون له حکمونو سره سم د سرغړوونکي کارکوونکي د تبدیلي تصمیم نیول او اړوندې ادارې ته د هغه وړاندیزول.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوې سرغړونې پېښېدل حقیقي یا حکمي اشخاصو ته د مادي یا معنوي تاوانونو په اوښتو تمام شي، د

۷- عدم ارایۀ گزارش به کمیسیون از جانب مرجع مسؤول اطلاع رسانی در موعد معین.

(۲) کمیسیون در صورت تثبیت تخلف از حکم مندرج فقرۀ (۱) این ماده، حسب احوال به تطبیق یکی از مؤیدات تأدیبی ذیل، تصمیم اتخاذ می‌نماید:

۱- توصیه.

۲- اخطار کتبی.

۳- تصمیم مبنی برکسر معاش طبق احکام قانون و پیشنهاد آن به ادارۀ مربوط.

۴- در صورت تخلف مکرر، تصمیم تبدیلی کارکن متخلف طبق احکام قانون و پیشنهاد آن به ادارۀ مربوط.

(۳) هرگاه وقوع تخلفات مندرج فقرۀ (۱) این ماده منجر به بروز خسارات مادی یا معنوی به اشخاص حقیقی یا حکمی شود، مطابق احکام قانون جبران

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانون له حکمونو سره سم جبرانیږي.

(۴) اړوندې اداري مکلفې دي، د قانون له حکمونو سره سم تأدیبي مؤیـــدات عملي کړي او د هغو له تطبیق څخـــه کمیسیون ته ډاډ ورکړي.

د اشخاصو مصئونیت

شپږدېرشمه ماده:

هغه شخص چې اطلاعات یې په ښه نیت سره افشـــاء کړي وي، د اثبـــات پـــه صورت کې د قانون له حکمونو ســـره سم د حقـــوقي، اداري او وظیفـــوي مصئونیت لرونکی دی او تـــر ملاتـــړ لاندې نیول کیږي.

شپږم فصل

متفرقه حکمونه

د مبالغو تحویلول

اووه دېرشمه ماده:

په دې قانون کې د درج شوو حکمونو له تطبیق څخه ترلاسه شوي مبـــالغ د دولت د وارداتو په حساب، بانک تـــه تحویلیږي.

می‌گردد.

(۴) ادارات مربـــوط مکلـــف انـــد، مؤیدات تأدیبی را طبق احکام قـــانون عملی و از تطبیق آن بـــه کمیســـیون اطمینان دهند.

مصئونیت اشخاص

مادۀ سی و ششم:

شخصی‌که اطلاعات را با حسن نیـــت افشـــاء نمـــوده باشـــد، درصـــورت اثبات مطـــابق احکـــام قـــانون دارای مصئونیت حقوقی، اداری و وظیفـــوی بـــوده و مـــورد حمایـــت قـــرار می‌گیرد.

فصل ششم

احکام متفرقه

تحویل مبالغ

مادۀ سی و هفتم:

مبالغ حاصله ناشی از تطبیـــق احکـــام منـــدرج ایـــن قـــانون بـــه حســـاب واردات دولـــت، تحویـــل بانـــک می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیریتي اقدامات

اته دېرشمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، په مناسب ډول د اطلاعاتو له ساتنې او له دې قانون او له اړوندو معیارونو اوکړنلارو سره د هغو له سمون څخه کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

(۲) ادارې مکلفې دي، د دغه قانون د حکمونو د ښه تطبیق په مقصد اړوندو کارکوونکو ته روزنیزې برنامې دایرې او کمېسیون ته ډاډ ورکړي.

ارجحیت

نهه دېرشمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي په اړه د دې قانون حکمونه د نورو قوانینو په نسبت مرجح دي.

د لایحو، کړنلارو او لارښوودونو وضع

څلوېښتمه ماده:

کمېسیون کولای شي، د دې قانون د حکمونو د لاښه تطبیق په مقصد،

اقدامات مدیریتی

مادهٔ سی و هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، از نگهداری مناسب اطلاعات و مطابقت آن با این قانون و معیارها و طرزالعمل های مربوط به کمیسیون اطمینان دهند.

(۲) ادارات مکلف اند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون برنامه های آموزشی را برای کارکنان مربوط، تدویر و به کمیسیون اطمینان دهند.

ارجحیت

مادهٔ سی و نهم:

احکام این قانون در رابطه به دسترسی به اطلاعات نسبت به سایر قوانین مرجح می‌باشد.

وضع لوایح، طرزالعمل ها و رهنمودها

مادهٔ چهلم:

کمیسیون می‌تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، لوایح،

(c) ketabton.com: The Digital Library

لايحې، كړنلارې او لارښودونه وضع كړي.

انفاذ

يوڅلوېښتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جريده كې د خپرېدو له نېټې څخه دېرش (۳۰) ورځې وروسته نافذېږي او د هغه په انفاذ سره د ۱۳۹۳هجري لمريز كال په (۱۱۵۶) ګڼه رسمي جريده كې خپور شوی اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون ملغي كېږي.

طرزالعمل ها و رهنمود ها را وضع نمايد.

انفاذ

مادهٔ چهل و يكم:

اين قانون سی (۳۰) روز بعد از تاريخ نشر در جريدهٔ رسمی نافذ می‌گردد و با انفاذ آن قانون دسترسی به اطلاعات منتشرهٔ جريدهٔ رسمی شماره (۱۱۵۶) سال ۱۳۹۳هـ.ش ملغی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو د تعديل او ايزاد د توشېح په هکله د افغانستان اسلامي جمهوريت د رئيس تقنيني فرمان

ګڼه:(۲۵۷)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلورشپېتمې مادې د ۱٦ جزء او د نهه اويايمې مادې د حکمونو له مخې د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځينو مادو تعديل او ايزاد چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې د ۱۲/۱۲/ ۱۳۹٦ نېټې (۱۹) ګڼه مصوبې پر بنسټ د (۳) مادو په دننه کې تصويب شوی دی، توشېح کوم.

دوه يمه ماده:

د عدليې وزير او په پارلماني چاروکې د دولت وزير مکلف دي، نوموړی تعديل او دغه فرمان د ملي شوري د

فرمان تقنينی رئيس جمهوری اسلامی افغانستان در مورد توشيح تعديل و ايزاد در برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی

شماره :(۲۵۷)

تاريخ : ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

مادۀ اول:

به تأسی از احکام جزء ۱٦ مادۀ شصت و چهارم و مادۀ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، تعديل برخی از مواد قانون تحصيلات عالی ملکی را که به اساس مصوبۀ شماره (۱۹) مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابينۀ جمهوری اسلامی افغانستان به داخل (۳) ماده تصويب گرديده است، توشيح می‌دارم.

مادۀ دوم:

وزير عدليه و وزير دولت در امور پارلمانی مؤظف اند، تعديل ياد شده و اين فرمان را در خلال مدت (۳۰)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړنۍ غونډې له جوړېدو څخه د (۳۰) ورځو مودې په ترڅ کې هغې شورې ته وړاندې کړي.

دريمه ماده:

دغه فرمان د توشېح له نېټې څخه نافذ او د افغانستان اسلامي جمهوريت د کابينې له مصوبې او د نوموړي تعديل او ايزاد له متن سره يوځاى دې، په رسمي جريده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

روز از تاريخ انعقاد نخستين جلسهٔ شوراى ملى، به آن شورا تقديم نمايند.

مادهٔ سوم:

اين فرمان از تاريخ توشيح نافذ و همراه با مصوبهٔ کابينهٔ جمهورى اسلامى افغانستان و متن تعديل و ايزاد مذکور، در جريدهٔ رسمى نشر گردد.

محمد اشرف غنى

رئيس جمهورى اسلامى افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو د تعدیل او ایزاد د طرحې په هکله د افغانستان اسلامي جمهوریت د کابینې مصوبه

ګڼه: (۱۹)

نېټه: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

د افغانستان د اساسي قانون د نهه اویایمې مادې د حکم له مخې، د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو د تعدیل او ایزاد طرحه د افغانستان اسلامي جمهوریت دکابینې د ۱۲/ ۱۲/ ۱۳۹٦نېټې په غونډه کې د (۳) مادو په دننه کې تصویب شوه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

مصوبهٔ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان در مورد طرح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

شماره: (۱۹)

تاریخ: ۱۳۹٦/۱۲/۱۲

به تأسی از حکم مادهٔ هفتاد و نهم قانون اساسی افغانستان، طرح تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی به داخل (۳) ماده در جلسهٔ مؤرخ ۱۳۹٦/۱۲/۱۲ کابینهٔ جمهوری اسلامی افغانستان تصویب گردید.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ملکي لوړو زده کړو د قانون د ځینو مادو تعدیل او ایزاد

لومړۍ ماده:

د ۱۳۹۴ کال په (۱۱۹۵) ګڼه رسمي جریده کې خپور شوی د ملکي لوړو زده کړو د قانون د څلورمې مادې ۲جزء، د شپږمې مادې ۴ جزء، دوولسمه، څوارلسمه، نهه ویشتمه، شپږدېرشمه، اووه دېرشمه، اته دېرشمه، یوڅلوېښتمه، دري څلوېښتمه، پنځه څلوېښتمه، شپږڅلوېښتمه، نهه څلوېښتمه، یوپنځوسمه او نهه شپېتمه مادې او د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جریده کې خپاره شوې د نوموړي قانون د ځینو مادو تعدیل، ایزاد اوحذف دې په لاندې ډول تعدیل شي:

د لوړو زده کړو د وزارت دندې او مکلفیتونه

۱- څلورمه ماده:

۲- د تقنیني سندونو له حکمونو سره

تعدیل و ایزاد در برخی از مواد قانون تحصیلات عالی ملکی

مادۀ اول:

جزء ۲ مادۀ چهارم، جزء ۴ مادۀ ششم، مواد دوازدهم، چهاردهم، بیست و نهم، سی و ششم، سی و هفتم، سی و هشتم، چهل و یکم، چهل و سوم، چهل و پنجم، چهل و ششم، چهل و نهم، پنجاه ویکم و شصت و نهم قانون تحصیلات عالی ملکی منتشرۀ جریدۀ رسمی شماره (۱۱۹۵) سال ۱۳۹۴ و تعدیل، ایزاد و حذف برخی از مواد قانون مذکور منتشرۀ جریدۀ رسمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ذیلاً تعدیل گردد:

وظایف و مکلفیت های وزارت تحصیلات عالی

۱- مادۀ چهارم:

۲- صدور جواز تأسیس مؤسسۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سم كورنيو او بهرنيو حقيقي او حكمي اشخاصو ته د خصوصي لوړو زده كړو د مؤسسې د تأسيس د جواز صادرول او د هغه لغو كول.

د عالي شوري دندې او واكونه

۲- شپږمه ماده:

۴- د لوړو زده كړو د مؤسسو، پوهنځيو او ديپارتمنتونو د تأسيس، پراختيا، تجزيې، الحاق، ادغام يا د لغو كولو د وړانديز تأييد.

اكادميک بستونه

۳- دوولسمه ماده:

د لوړو زده كړو په مؤسسه كې اكادميک بستونه:

۱- د علمي كادر د غړو اكادميک بست.

۲- د تحصيلي مؤسسې د رياست او معاونيتونو علمي او محصلانو بستونه.

۳- د پوهنځيو د رياستونو او معاونيتونو بستونه.

۴- د ديپارتمنتونو د آمريتونو

تحصيلات عالی خصوصی به اشخاص حقيقی و حكمی داخلی و خارجی و الغای آن مطابق احكام اسناد تقنينی.

وظايف و صلاحيت های شورای عالی

۲- مادۀ ششم:

۴- تائيد پيشنهاد تأسيس، توسعه، تجزيه، الحاق، ادغام يا الغای مؤسسات تحصيلات عالی، پوهنځی ها و ديپارتمنت ها.

بست های اكادميک

۳- مادۀ دوازدهم:

بست های اكادميک در مؤسسۀ تحصيلات عالی:

۱- بست اكادميک اعضای كادر علمی.

۲- بست های رياست و معاونيت های علمی و محصلان مؤسسۀ تحصيلی.

۳- بست های رياست ها و معاونيت های پوهنځی ها.

۴- بست های آمريت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

بستونه.

۵- د علمي څېړنو د سمون د مرکز د ادارو د مسؤولانو، د لوړو زده کــړو مؤسسو د کادري روغتونونه د استادانو د چارو د سمون، علمي او فرهنگـــي مرکزونو، د کيفيت د لوړولو د مرکز، د ماستري او دوکتورا د برنامو رئيسانو او د علمي مجلو د آمريت بستونه.

د درسي نصاب تطبيق

۴- څوارلسمه ماده:

د لوړو زده کړو مؤسسه، خپل درسي نصاب د ديپارتمنت لــه پرېکــړې، د پوهنځي د علمي شوري او د اړونــدې مؤسسې د علمي شوري له تأييــد او د لوړو زده کړو وزارت د علمي چارو د معينيت له منظورۍ وروسته، تطبيقوي.

ديپارتمنت

۵- نهه ويشتمه ماده:

(۱) ديپارتمنت، آمر او د علمي کادر غړي لري. د ديپارتمنت آمر د علمـــي کادر له غړو څخه چې لــږ ترلـــږه د پوهنمل علمـــي رتبــه او د ماســـترۍ

ديپارتمنت ها.

۵- بست های مسؤولان ادارات مرکز انسجام تحقیقات علمـــی، رؤســـای شفاخانه هـــای کـــادری مؤسســـات تحصیلات عالی، انسجام امور استادان، مراکز علمی و فرهنگی، مرکز ارتقای کیفیت، برنامه های ماستری و دوکتورا و آمریت مجله های علمی.

تطبیق نصاب درسی

۴- مادۀ چهاردهم:

مؤسسۀ تحصیلات عالی، نصاب درسی خود را بعد از فیصلۀ دیپارتمنت، تائید شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسۀ مربوط و منظوری معینیت امور علمی وزارت تحصیلات عالی، تطبیق می نماید.

دیپارتمنت

۵- مادۀ بیست و نهم:

(۱) دیپارتمنت، دارای آمر و اعضای کادر علمی می باشد. آمر دیپارتمنت از میان اعضای کادر علمی که دارای رتبۀ علمی حداقل پوهنمل و سند تحصیلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

تحصيلي سند ولري، په آزاد، سري او مستقيم ډول د دريو کلونو موده لپاره انتخابيږي او يوازې د يوې بلې دورې لپاره کانديدېدای شي.

(۲) که چېرې د دغې مادې په (۱) فقره کې د درج شويو شرطونو لرونکي د علمي کادر غړي چه ديپارتمنت کې موجود نه وي. د ديپارتمنت آمر د پوهنيار د علمي رتبې د لرونکو علمي کادر له غړو څخه انتخابيږي.

د علمي‌کادر د غړو دندې او واکونه

۶- شپږ دېرشمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي (د استاد مرستيال) دغه دندې او واکونه لري:

۱- د استاد تر نظر لاندې په لوست ورکولو کې ګډون.

۲- د تطبيقاتو، تمرينونو او د عملي کارونو د اجراء کولو لارښوونه.

۳- د مونوګرافونو، د ديپلوم د پروژو، سيمينارونو او د علمي کنفرانسونو په

ماستری باشد، به صورت آزاد، سری و مستقيم برای مدت سه سال انتخاب می‌گردد و صرف برای يک دورهٔ ديگر کانديد شده می تواند.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی دارای شرايط مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده در ديپارتمنت موجود نباشد. آمر ديپارتمنت از جملهٔ اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهنيار انتخاب می‌گردد.

وظايف و صلاحيت های اعضای کادر علمی

۶- مادهٔ سی و ششم:

(۱) اعضای کادر علمی (معاون استاد) دارای وظايف و صلاحيت های ذيل می باشند:

۱- اشتراک در تدريس تحت نظر استاد.

۲- رهنمايی تطبيقات، تمرينات و اجرای کار های عملی.

۳- رهنمايی محصلان در تهيهٔ مونوگراف ها، پروژه های ديپلوم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

برابرولو کې د محصلانو لارښوونه.

۴- په کمپیوټرکې فعال ګډون په اکاډمیکي چارو او د اړونده پوهنځي او تحصیلي مؤسسې د خدمتونو د وړاندې کولو په چارو کې ونډه اخیستنه.

۵- د څیړنو او ژباړې تر سره کول په هغو موضوعګانو کې چې د لارښود استاد له خوا ټاکل شوي او د اړوند دیپارتمنت، پوهنځي یا د تحصیلي مؤسسې له خوا تأیید شوې وي.

٦- په اړونده څانګه کې د پوهې د کچې لوړول.

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډمیکي چاپېریال کې د منل شویو ارزښتونو له بنسټ د دوستانه اړیکو تأمینول.

۸- د ورسپارل شویو دندو په ساحه کې د دغه قانون د حکمونو، مقررو او د نورو نافذو تقنیني سندونو رعایتول او تطبیق.

۹- د اړوندې لایحې له مخې د نورو ورسپارل شویو دندو تر سره کول.

(۲) د علمي کادر غړو (استاد) دغه دندې او واکونه

سیمینارها و کنفرانس های علمی.

۴- اشتراک فعال در کمیته ها، سهم گیری در امور اکادمیک و امور عرضهٔ خدمات پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

۵- اجرای تحقیقات و ترجمه در موضوعاتی که از طرف استاد رهنما تعیین و مورد تائید دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسهٔ تحصیلی مربوط قرار گرفته باشد.

٦- ارتقای سطح دانش در رشتهٔ مربوط.

۷- داشتن سلوک عالی و تأمین روابط حسنه بر مبنای ارزش های پذیرفته شده در محیط اکادمیک.

۸- رعایت و تطبیق احکام این قانون، مقررات و سایر اسناد تقنینی نافذ در ساحهٔ وظایف محوله.

۹- انجام سایر وظایف محوله طبق لایحهٔ مربوط.

(۲) اعضای کادر علمی (استاد) دارای وظایف و صلاحیت های ذیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري:
۱- د استاد د مرستیال په روزنــه او تحقیق، لوست ورکولو او د محصلانو د کار په څېړنه کې لارښوونه.
۲- د علمي کادر د غړو د علمي آثارو په باره کې څېړنه او د نظر څرګندول.
۳- په کمېټو کې فعال ګډون او پــه اکـــاډمیکي چـــارو او د اړونـــده دیپارتمنتونو او تحصیلي مؤسســـې د خدمتونو په وړاندې کولو کې ونـــډه اخیستنه.
۴- د درسي موادو (درسي کتـــاب، مرستندویو درســـي کتـــاب، لکچـــر، لکچر نوټ او د درسي برخې د اړتیاوو نورو موادو) برابرول.
۵- د علمي څېړنو تر سره کول، ژباړه او په هغو موضوعګانو کې د علمي آثارو تالیفات چـــې د اړونـــد دیپارتمنـــت، پوهنځي یا د تحصیلي مؤسسې لخـــوا ورته سپارل کېږي.
۶- په اړونده تحصیلي مؤسسه کې د زده کړې د کیفیت په ښـــه والـــي او لوړولو کې فعال ګډون.

می باشند:
۱- رهنمایی در آمـــوزش و تحقیـــق معاون استاد، تدریس و ارزیابی کـــار محصلان.
۲- ارزیابی و ابراز نظر در مورد آثار علمی اعضای کادر علمی.
۳- اشتراک فـــعال در کمیته هـــا و سهم گیـــری در امـــور اکادمیـــک و عرضـــۀ خـــدمات دیپارتمنـــت هـــا، پـــوهنځی هـــا و مؤسســـۀ تحصـــیلی مربوط.
۴- تهیه و ترتیب مواد درســـی (کتـــاب درسی، کتـــاب ممـــد درســـی، لکچـــر، لکچرنوت و ســـایر مـــواد نیـــاز جـــزوۀ درسی).
۵- اجرای تحقیقات علمی، ترجمه و تألیفات آثار علمی در موضوعاتی که از طرف دیپارتمنت، پوهنځی یا مؤسسۀ تحصـــیلی مربـــوط بـــه وی ســـپرده می شود.
٦- اشتراک فعال در بهبود و ارتقای کیفیت تحصیل در مؤسسۀ تحصـــیلی مربوط.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷- د عالي سلوک لرل او په اکاډمیکي چاپېریال کې د منل شویو ارزښــتونو پربنسټ د دوستانه اړیکو تأمینول.
۸- د ورسپارل شویو دندو په ســاحه کې ددغه قانون د حکمونو، مقررو او نورو نافذو تقنیني سندونو رعایتول او تطبیق.
۹- له اړوندې لایحې سره سم د نورو ورسپارل شوو دندو تر سره کول.
(۳) د پوهاند د علمي رتبې لرونکــی استاد د دغې مادې په (۲) فقره کې په لیکل شویو دندو او واکونو سربېره په کال کې د یوه علمي کنفــرانس پــه جوړولو او په معتبرو بین المللي خپرونو کې د یوې علمې مقالې یا په یوه کورنۍ معتبره خپرونه کې د دوو مقــالو پــه خپرولو مکلف دی.
(۴) د علمي کادر د غړو په حاضــرۍ پورې اړوند مکلفیت د جلا لایحې پــه واسطه تنظیمېږي.

۷- داشتن سلوک عــالی و تــأمین روابط حسنه بر مبنــای ارزش هــای پذیرفته شده در محیط اکادمیک.
۸- رعایت و تطبیــق احکــام ایــن قــانون، مقــررات و ســایر اســناد تقنینــی نافــذ در ســاحهٔ وظــایف محوله.
۹- انجام سایر وظایف محوله طبــق لایحهٔ مربوط.
(۳) استاد دارای رتبهٔ علمی پوهانــد علاوه بر وظایف و صــلاحیت هــای منــدرج فقــرهٔ (۲) ایــن مــاده، مکلف به ایراد یک کنفرانس علمی و نشر یک مقالهٔ علمی در نشریه هــای معتبــر بــین المللــی یــا دو مقالــه در نشریهٔ معتبــر داخلــی در ســال می باشد.
(۴) مکلفیت مربــوط بــه حاضــری اعضای‌کادر علمــی توســط لایحــهٔ جداگانه تنظیم می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پوهنیار د منلو شرطونه

۷- اووه دېرشمه ماده:

(۱) هغه شخص د پوهنیار په توګه منل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکی وي:

۱- د لوړو دولتي زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامې څخه د ما ستری د تحصیلي سند لرل. د هېواد په دننه کې د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې د فارغانو د ماستری تحصیلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې دغې مؤسسې د لوړو زده کړو له وزارت څخه اکاډمیکي اعتبار ترلاسه کړی وي.

۲- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه دېرشو(۳۵)کلونو څخه د عمر نه لوړوالی.

۳- په یوه معتبره بین المللي ژبه کې له آزموینې څخه د بریالیتوب د سند وړاندې کول.

۴- له اړوندې لایحې سره سم په بریالیتوب سره د آزموینې تېرول.

۵- له اړوندې لایحې سره سم د

شرایط پذیرش پوهنیار

۷- مادهٔ سی و هفتم:

(۱) شخصی به حیث پوهنیار پذیرفته می شود که واجد شرایط ذیل با شد:

۱- داشتن سند تحصیلی ماستری از برنامهٔ حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی. اسناد تحصیلی ماستری فارغان مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور اعتبار اکادمیک را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

۲- عدم تجاوز سن از سی و پنج (۳۵) سال در مؤسسات تحصیلات عالی دولتی.

۳- ارایهٔ سند مؤفقیت از امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۴- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان شمول طبق لایحهٔ مربوط.

۵- ارایهٔ مؤفقانه کنفرانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

استادانو او د ژوري هیئت په محضر کې په بریالیتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۶- د هېواد په دننه کې د زده کړې په بهیرکې د ماسترۍ د زده کړې د دورې په سلوکې د لږ ترلږه اتیا نمرو د اوسط او د لېسانس د زده کړې د دورې پـه سلوکې د لږترلږه اویا اوسط نمرو لرل او له یوځل څخه زیات نه مشروطېدل له هېواد څخه بهر د لوړو زده‌کـړو د مؤسسو فارغانو ته، د نمرو د ټـاکلي شوي فیصدي د نه پشپړولو په صورت کې، د ماسترۍ او لېسانس د تحصیلي سویې د داوطلب د نمرو اوسط باید د اړونده هېواد په معیارونو (Grade B) یا له دې څخه لوړ ولري او د زده کړې په بهیر کې له یوځـل څخـه زیـات مشروط نه وي.

۷- د رشتوي لـړۍ او د تخصصـي مضمونونو په سلوکې د شپېتو د ورتـه والي لرل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنایت نـه محکومیت.

علمـــی در محضـــر اســـتادان و هیئـــت ژوری طبـــق لایحـــهٔ مربوط.

۶- داشتن حداقل هشتاد فیصد اوسط نمرات دورهٔ تحصیل ماستری و حد اقل هفتاد فیصد اوسط نمرات دورهٔ تحصیل لیسانس و بیش از یک مرتبه مشروط نبودن در جریان تحصـیل در داخـل کشور. بـرای فارغـان مؤسسـات تحصیلات عالی خارج از کشـور، در صورت عدم تکمیل فیصدی تعیین شدهٔ نمرات، اوسـط نمـرات داوطلـب سویهٔ تحصیلی ماستری و لیسانس باید بـه معیارهـای کشـور مربـوط، حـایز (Grade B) یـا بـالاتر از آن بـوده و بـیش از یـک مرتبه در جریـان تحصـیل مشـروط نباشد.

۷- داشـتن تسلسـل رشـتوی و تشـابهٔ شصـت فیصـد مضـامین تخصصی.

۸- عدم محکومیت به جرایم اخلاقی و جنایت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹- د جسماني او رواني روغتيا او سلامتيا لرل.
۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفيت نه لرل.
(۲) هغه اشخاص چې د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه د PharmD، DMD، MD او DVM تحصيلي سند لرونکي وي د دې مادې د (۱) فقرې له ۲ تر ۱۰ اجزاوو پورې د درج شوو شرطونو په پام کې نيولو سره د پوهنيار په توګه منل کېږي. له هېواد څخه بهر د خصوصي مؤسسې له حضوري برنامې څخه اسناد هغه وخت منل کېږي چې نوموړې مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډميک اعتبار لرونکې وي.
(۳) د علمي کادر د غړو د ټاکنې په وخت کې د ماسترۍ د تحصيلي سند په وړاندې د دوکتورا د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو او د لېسانس د تحصيلي سند په وړاندې د ماسترۍ د تحصيلي سند لرونکو کانديدانو ته د

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.
۱۰- نداشتن مصروفيت در ساير ادارات و مراجع.
(۲) اشخاصی‌که دارای سند تحصيلی PharmD، DMD، MD و DVM از برنامه های حضوری مؤسسات تحصيلات عالی دولتی باشند با نظرداشت شرايط مندرج اجزای ۲ الی ۱۰ فقرهٔ (۱) اين ماده به حيث پوهنيار پذيرفته می‌شوند. اسناد از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصيلی خصوصی خارج از کشور زمانی پذيرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور دارای اعتبار اکاديميک درکشور مربوط باشد.
(۳) حين تقرر اعضای کادر علمی به کانديدان دارای سند تحصيلی دوکتورا در برابر سند تحصيلی ماستری و سند تحصيلی ماستری در برابر سند تحصيلی ليسانس حق اولويت داده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړیتوب حق ورکول کېږي.

(۴) د دولتي لوړو زده کړو مؤسسو له حضوري برنامو څخه د لېسانس د تحصیلي سند لرونکي اشخاص په هغه صورت کې په علمي کادر کې ټاکل کېدای شي چې په نظر وړ بست کې د ټاکنې لپاره د دوکتورا یا د ماسترۍ د تحصیلي سند لرونکي کاندیدان موجود نه وي.

(۵) د لېسانس د تحصیلي سند لرونکي اشخاص د زده کړې په بهیر کې په سلوکې د لږترلږه پنځه اویا اوسط نمرو په لرلو له یوځل څخه زیات د مشروطي په نه لرلو سره د پوهنیار د نوماند په توګه ټاکل کېدای شي. د پوهنیار د نوماندۍ دوره زیاد نه زیاد شپږ کاله ده.

(٦) د پوهنیار نوماند د پوهنیار علمي رتبې د پنځه اویا سلنې معاش مستحق دی.

(۷) د پوهنیار نوماند د ماسترۍ د تحصیلي سند د ترلاسه کولو او د هغه د قانوني پړاوونو له پشپړولو وروسته د

می‌شود.

(۴) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی در صورتی در کادر علمی مقرر شده می‌توانند که کاندیدان دارای سند تحصیلی دوکتورا یا ماستری برای تقرر در بست مورد نظر موجود نباشد.

(۵) اشخاص دارای سند تحصیلی لیسانس با داشتن حداقل هفتاد و پنج فیصد اوسط نمرات و نداشتن بیش از یک مرتبه مشروطی در جریان تحصیل به حیث نامزد پوهنیار مقرر شده می‌توانند. دورهٔ نامزدی پوهنیار حداکثر شش سال می‌باشد.

(٦) نامزد پوهنیار مستحق هفتاد و پنج فیصد معاش رتبهٔ علمی پوهنیار می‌باشد.

(۷) نامزد پوهنیار بعد از اخذ سند تحصیلی ماستری و طی مراحل قانونی آن به رتبهٔ علمی پوهنیار ارتقاء

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنيار علمي رتبې ته لوړېږي.

(۸) د لوړو زده کړو وزارت، د دغې مادې په (۵) فقره کـې درج شـوي اشخاص د دغه تعديل د انفاذ له نېټـې څخه تر څلورو کلونو پورې د دولتـي لوړو زده کړو په مؤسسو کې منلـي شي.

د پوهنمل د منلو شرطونه

۸- اته دېرشمه ماده:

هغه شخص د پوهنمل په توګـه منـل کېږي چې د لاندې شرطونو لرونکـي وي:

۱- د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامې څخه د دوکتـورا (PhD) تحصيلي سند لرل.

۲- له هېواد څخه بهـر د خصوصـي تحصيلي مؤسسې د حضوري دوکتورا (PhD) تحصيلي سند هغه وخت منل کېدای شي چې دغه مؤسسه په اړوند هېواد کې اکاډميک اعتبار ولري.

۳- په يوې معتبرې بين المللي ژبـې بشپړه واکمني او يا په بريالېتوب سره په

می‌نماید.

(۸) وزارت تحصيلات عالی، اشخاص مندرج فقرهٔ (۵) اين مـاده را الـی مدت چهار سـال اعتبـار از تـاريخ انفـاذ ايـن تعـديل در مؤسسـات تحصيلات عـالی دولتـی پذيرفتـه می‌تواند.

شرايط پذيرش پوهنمل

۸- مادهٔ سی و هشتم:

شخصی به حيـث پوهنمـل پذيرفتـه می‌شود کـه واجـد شـرايط ذيـل باشد:

۱- داشتن سند تحصـيلی دکتـورا (PhD) از برنامهٔ حضوری مؤسسـهٔ تحصيلات عالی دولتی.

۲- سند تحصـيلی دکتـورا (PhD) حضوری مؤسسهٔ تحصيلی خصوصـی خارج از کشور زمانی پذيرفته می‌شود که مؤسسـهٔ مـذکور دارای اعتبـار اکادميک در کشور مربوط باشد.

۳- تسلط کامل بر يکی از زبان های معتبر بين المللی يا سـپری نمـودن

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه له دغو ژبو کې د آزموينې تېرول.

۴- په دولتي لوړو زده کړو مؤسسو کې له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو څخه د عمر نه لوړ والی.

۵- د رشتوې لړۍ لرل او د تخصصي مضمونونو په سلوکې د شپېته ورته والی.

۶- له اړوندې لايحې سره سم د استادانو او د ژورې هيئت په محضر کې په برياليتوب سره د علمي کنفرانس ورکول.

۷- د داوطلبانو د زياتوالي په صورت کې د رقابتي آزموينې اخيستل.

۸- په اخلاقي جرمونو او جنايت نه محکوميت.

۹- د جسماني او رواني روغتيا او سلامتيا لرل.

۱۰- په نورو ادارو او مراجعو کې د مصروفيت نه لرل.

مؤفقانۀ امتحان در يکی از زبان های مذکور.

۴- عدم تجاوز سن از چهل و پنج (۴۵) سال در مؤسسات تحصيلات عالی دولتی.

۵- داشتن تسلسل رشتوی و تشابۀ شصت فيصد مضامين تخصصی.

۶- ارايۀ مؤفقانۀ کنفرانس علمی در محضر استادان و هيئت ژوری، طبق لايحۀ مربوط.

۷- اخذ امتحان رقابتی در صورت تعدد داوطلبان.

۸- عدم محکوميت به جرايم اخلاقی و جنايت.

۹- داشتن صحت و سلامت جسمانی و روانی.

۱۰- نداشتن مصروفيت در ساير ادارات و مراجع.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د علمي رتبو تثبيت

۹- یوڅلوېښتمه ماده:

(۱) د پوهیالي او پوهنیار د علمي رتبو لرونکي د علمي کادر غړي چې د ماسترۍ او دوکتورا د تحصیلي سند په ترلاسه کولو بریالي کېږي او د دوي د ټاکنې په وخت کې د دغو تحصیلي سندونو څخه استفاده نه وي شوي، د دوي علمي رتبې په لاندې ډول تثبیتېږي:

۱- د علمي کادر هغه غړي چې د ماسترۍ تحصیلي سند له ترلاسه کولو مخکې پوهیالي وي، د پوهنیار په علمي رتبه تثبیتېږي.

۲- د علمي کادر هغه غړي چې د دوکتورا د تحصیلي سند له ترلاسه کولو مخکې، پوهیالي یا پوهنیار وي د پوهنمل په علمي رتبه تثبیتېږي.

۳- د علمي کادر هغو غړو تیزس چې د دغې فقرې د ۱ او ۲ اجزاوو له مخې د علمي رتبې په تثبیتولو بریالي کېږي په علمي ترفیع ګانو کې د اصلي اثر په

تثبیت رتب علمی

۹- مادۀ چهل و یکم:

(۱) اعضای کادر علمی دارای رتب علمی پوهیالی و پوهنیار که به اخذ سند تحصیلی ماستری و دوکتورا نایل می‌شوند و اسناد تحصیلی یاد شده در زمان تقرر آنها مورد استفاده قرار نگرفته، رتب علمی آنها قرار ذیل تثبیت می‌گردد:

۱- آنعده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصیلی ماستری، پوهیالی باشند به رتبۀ علمی پوهنیار تثبیت رتبه می‌گردند.

۲- آنعده اعضای کادر علمی که قبل از کسب سند تحصیلی دوکتورا، پوهیالی یا پوهنیار باشند به رتبۀ علمی پوهنمل تثبیت رتبه می‌گردند.

۳- تیزس اعضای کادر علمی که به تثبیت رتب علمی طبق اجزای ۱و۲ این فقره نایل می‌شوند، منحیث اثر اصلی در ترفیعات علمی قابل محاسبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه د محاسبې وړ نه دی.

(۲) د ماسترۍ او دوکتورا دوه یم تیزس په علمي ترفیع ګانو کې یواځې د فرعي اثر په توګه د محاسبې وړ دی.

(۳) د دغې مادې د (۱) فقرې په ۱ او۲ اجزاوو کې د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) لیکل شوي تحصیلي سندونو د دولتي لوړو زده‌کړو د مؤسسو له حضوري برنامو څخه منل کېږي.

(۴) د هېواد د ننه د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د دې مادې د (۱) فقرې په ۱ او ۲ اجزاوو کې درج شوي د ماسترۍ او دکتورا (PhD) تحصیلي سندونه هغه وخت منل کېږي چې یاده مؤسسه خپل اکادمیک اعتبار د لوړو زده‌کړو له وزارت څخه ترلاسه کړی وي.

(۵) له هېواد څخه بهر د خصوصي لوړو زده کړو د مؤسسې له حضوري برنامو څخه د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) تحصیلی سندونه هغه وخت

نمی‌باشد.

(۲) تیزس دومی ماستری و دوکتورا صرف منحیث اثر فرعی در ترفیعات علمی قابل محاسبه می‌باشد.

(۳) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) مندرج اجزای ۱ و۲ فقرهٔ (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسات تحصیلات عالی دولتی پذیرفته می‌شود.

(۴) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) مندرج اجزای ۱ و۲ فقرهٔ (۱) این ماده از برنامه های حضوری مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی داخل کشور زمانی پذیرفته می‌شود که مؤسسهٔ مذکور اعتبار اکادمیک خویش را از وزارت تحصیلات عالی کسب نموده باشد.

(۵) اسناد تحصیلی ماستری و دوکتورا (PhD) از برنامهٔ حضوری مؤسسهٔ تحصیلات عالی خصوصی خارج ازکشور زمانی پذیرفته

(c) ketabton.com: The Digital Library

منل کېږي چې یاده مؤسسه په اړونـــد هېواد کې د اکادمیک اعتبار لرونکـــې وي.

(٦) د علمي کادر د غړو د علمي رتبو د تثبیت او ترفیع په منظور د ماسترۍ او دوکتورا (PhD) دوره او د نومــورو دورو د لږ ترلږه نمرو لرل د جلا لایحې په واسطه تنظیمېږي.

په دولتي اداري بستونو کې ټاکنې

۱۰- دري څلوېښتمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي چې د واکمنو مقاماتو د لزوم دید پر بنا پــه دولتـــي اداري بستونو کې ټاکل کېږي په هغه صورت کې خپل اکاډمیک بست ساتي چې په اونۍ کې لږترلږه څلور ســـاعته لوست ورکړي او د دیپارتمنـــت پـــه غونډو کې ګډون وکړي.

(۲) که چېرې د علمي کادر غړي لـــه دندې څخـــه تېرشـــي د اړتیـــا او د اکاډمیک بست د شتون په صورت کې د پخواني علمي رتبې په ساتنې سره په اکاډمیک بست کې د ده بیا شمولیت

می‌شود که مؤسســـۀ مـــذکور دارای اعتبار اکادمیک در کشـــور مربـــوط باشد.

(٦) نوعیـــت ماســـتری و دوکتـــورا (PhD) و داشتن حداقل نمرات دوره های مذکور به منظور تثبیت و ترفیـــع رتب علمی اعضای کادر علمی توسط لایحۀ جداگانه تنظیم می‌گردد.

تقرر در بست های اداری دولتی

۱۰- مادۀ چهل و سوم:

(۱) اعضای کادر علمی که بنابر لزوم دید مقامات ذیصلاح در بست هـــای اداری دولتی مقرر می‌شوند، در صورتی بست اکادمیک شان حفظ می‌باشد که حداقل در هفتۀ چهار ساعت تـــدریس نمـــوده و در جلســـات دیپارتمنـــت اشتراک نمایند.

(۲) هرگاه عضوکادر علمی از وظیفه قطع علاقه نماید، شمول مجدد وی در بست اکادمیک با حفظ رتبۀ علمی قبلی در صورت ضرورت و موجودیت بست اکادمیک صرف بـــرای یکبـــار بـــا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوازې د يوه ځل لپاره د دغو شرطونو په پام کې نيولو سره ترسره کېدای شي:

۱- په هغه صورت کې چې د پوهاند په علمي رتبه د دوکتورا (PhD) تحصيلي سند لرونکي او پوهنوال د ماستري تحصيلي سند لرونکي په رتبه د بيا ټاکنې لپاره د غوښتونکي عمر له پنځوسو (۵۰) کلونو او د پوهندوي او پوهنمل علمي رتبې لپاره له پنځه څلوېښتو (۴۵) کلونو او د پوهنيار علمي رتبې لپاره له څلوېښتو (۴۰) کلونو څخه لوړ شوی نه وي.

۲- په هغه صورت کې چې د لوړو زده کړو له مؤسسې څخه د غوښتونکي د انفصال دوره د ده د کار له دورې څخه زياته نه وي او په هېڅ صورت له لسو (۱۰) کلونو څخه لوړ نه وي.

۳- په هغه صورت کې چې د دې قانون د يو پنځوسمې مادې له حکم سره سم له علمي کادر څخه منفک شوی نه وي.

نظرداشت شرايط ذيل صورت گرفته می‌تواند:

۱-درصورتی‌که سن متقاضی برای تقرر مجدد به رتبۀ علمی پوهاند دارای سند تحصيلی دوکتورا (PhD) و پوهنوال دارای سند تحصيلی ماستری از پنجاه (۵۰) سال و برای رتبۀ علمی پوهندوی و پوهنمل از چهل و پنج (۴۵) سال و برای رتبۀ علمی پوهنيار از چهل (۴۰) سال تجاوز نکرده باشد.

۲- درصورتی‌که دورۀ انفصال متقاضی از مؤسسۀ تحصيلات عالی بيشتر از دورۀ کار موصوف نباشد و به هيچ صورت از ده (۱۰) سال تجاوز ننمايد.

۳- در صورتی‌که مطابق حکم مادۀ پنجاه و يکم اين قانون از کادر علمی منفک نه شده باشد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد د مرستيال د علمي رتبې ترفيع

۱۱- پنځه څلوېښتمه ماده:

(۱) پوهنيار د دغو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنيار په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ديپارتمنت په وړانديز او د پوهنځي د علمي شورې په تأييد د ترفيع له مودې څخه لږ ترلږه يو کال مخکې د علمي څېړنيزې رسالې د موضوع انتخاب يا ژباړنه اولارښود استاد ټاکنه.

۳- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل يا ژباړل چې د لارښود استاد او د يو بل استاد له خوا تأييد شوې وي او د جلا ژورې هيئت له لورې د مناقشې وړ ګرځېدلې وي. د ماسترۍ تيزس په هغه صورت کې چې پخوا په علمي ترفيع او ټاکنه کې د استفادې وړ نه وي ګرځېدلې، د علمي رسالې پرځای منل

ترفيع رتب علمی معاون استاد

۱۱- مادهٔ چهل و پنجم:

(۱) پوهنيار در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبهٔ علمی پوهنمل ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنيار.

۲- انتخاب موضوع رسالهٔ علمی- تحقيقی يا ترجمه و تعيين استاد رهنما حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع به پيشنهاد ديپارتمنت و تائيد شورای علمی پوهنځی.

۳- تحرير يک رسالهٔ علمی- تحقيقی يا ترجمهٔ که از طرف استاد رهنما و يک استاد ديگر تائيد شده و از طريق هيئت ژوری جداگانه مورد مناقشه قرار گرفته باشد. تيزس ماستری در صورتی که قبلاً در تقرر و ترفيع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد، به عوض رسالهٔ علمی پذيرفته شده

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدای شي.

۴- د څلورو مطبوعو علمي آثارو لرل.

۵- په هغو موضوعګانو کې چې د دیپارتمنت او د پوهنځي د علمي شورې د جلسې له لوري ټاکل شوې او د ژوري هیئت په واسطه مثبت بلل شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۶- د دیپارتمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په بریالیتوب سره د اکاډمیکي مکلفیتونو د ترسره کولو د څرنګوالي رپوټ او د دیپارتمنت په مجلس کې د هغه تأیید.

۷- د لارښود استاد په واسطه د هرکال په پای کې د تدریسي علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکل کېدو په پیل کې ټاکل کېږي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۸- د علمي ترفیع په اصلي اثر او د هغه په محتوا د کار د پرمختګ په باره

می‌تواند.

۴- داشتن چهار اثر علمی مطبوع.

۵- ارایهٔ دوکنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۶- گزارش از چگونگی انجام مؤفقانهٔ مکلفیت های اکادمیک مطابق پلان کار توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن در مجلس دیپارتمنت.

۷- ارایهٔ گزارش فعالیت های تدریسی و علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما که در آغاز تقرر عضوکادر علمی تعیین می‌گردد و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۸- ابراز نظر مثبت استاد رهنمای مندرج جزء ۲ این فقره در مورد

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د دغې فقرې په ۲ جزء کې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۹- په بریالیتوب سره په یوې بین المللي معتبرې ژبې کې د آزموینې تېرول.

(۲) پوهنمل د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته ترفیع کوي:

۱- د پوهنمل په علمي رتبه کې لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د دیپارتمنت په وړاندیز او د پوهنځي د علمي شورې په تأیید د ترفیع د مودې څخه لږ ترلږه یو کال مخکې په یوې ملي ژبې د یوه کتاب یا د مرستندوی درسي کتاب د ژباړنې انتخاب او د لارښود استاد ټاکنه.

۳- په یوې ملي ژبې د دوکتورا د تیزس ژباړه په هغه صورت کې چې پخوا له اصلي نسخې څخه یې په ټاکنه، تثبیت او علمي ترفیع کې استفاده نه وي

پیشرفت کار بالای اثر اصلی ترفیع علمی و محتوای آن و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۹- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

(۲) پوهنمل در صورت اکمال شرایط ذیل به رتبهٔ علمی پوهندوی ترفیع می‌نماید:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهنمل.

۲- انتخاب ترجمهٔ یک کتاب یا کتاب ممد درسی به یکی از زبان های ملی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائید شورای علمی پوهنځی.

۳- ترجمهٔ تیزس دوکتورا به یکی از زبان های ملی درصورتی که قبلاً نسخهٔ اصلی آن در تقرر، تثبیت و ترفیع علمی مورد استفاده قرار نگرفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې، د اصلي اثر په توګه منل کېدای شي.
۴- د شپږو مطبوعو علمي آثارو لـــرل چې له دې جملې څخه دوه آثــارېې د پوهنملي په دوره کې په یوې کورنۍ یا بهرنۍ علمي معتبره مجله کـــې چـــاپ شوې وي.
۵- د دېپارټمنت د آمر په واسطه د کار له پلان سره سم په بریالیتوب ســـره د اکاډمیکي مکلفیتونو د ترسره کولو د څرنګـــوالې د رپـــوټ برابـــرول او د دېپارټمنت په مجلس کې د هغه تأیید.
٦- د لارښود استاد په واسطه د هـــر کال په پای کې د تدریسي او علمـــي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول چې د علمي کادر د غړي د ټاکنې په پیل کې ټاکل کېږي او د دېپارټمنت د مجلس لخوا د هغو تأیید.
۷- د علمي ترفیع په اصلي رسالې او د هغې په محتوا د کار د پرمختـــګ پـــه اړوند د دغې فقرې په ۲ جزء کـــې د درج شوي لارښود استاد د مثبت نظر څرګندول او د دېپارټمنت د مجلس په

منحیث اثر اصــــلی پذیرفتـــه شـــده می تواند.
۴- داشتن شش اثر علمی مطبوع که از جملــــه دو اثــــر آن در یکـــــی از مجله های معتبر علمی داخلی یـــا خارجی در دورۀ پوهنملی چاپ شـــده باشد.
۵- گـــزارش از چگـــونگی انجـــام مؤفقانۀ مکلفیـــت هـــای اکادمیـــک مطـــابق پـــلان کـــار توســـط آمـــر دیپارتمنـــت و تائیـــد آن در مجلـــس دیپارتمنت.
٦- ارایـــۀ گـــزارش فعالیـــت هـــای تدریسی و علمی در اخیر هـــر ســـال توسط استاد رهنما که در آغاز تقـــرر عضو کادر علمی تعیـــین مـــی‌گـــردد و تائیـــــد آن توســــط مجلـــــس دیپارتمنت.
۷- ابراز نظر مثبت اســـتاد رهنمـــای مندرج جزء ۲ این فقـــره در مـــورد پیشـــرفت کـــار بـــالای رســـالۀ اصـــلی ترفیـــع علمـــی و محتـــوای آن و تائیـــــد آن توســـط مجلـــس

(c) ketabton.com: The Digital Library

واسطه د هغه تأیید.

۸- په بریالیتوب سره په یوه معتبرې نړیوالې ژبې کې د آزموینې تېرول.

۹- په هغو موضوعګانو کې چې د دیپارتمنټ د جلسې او د پوهنځۍ د علمي شورې له لوري تاکل شوې وي او د ژوري هیئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دوو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

۱۰- په اکاډمیکي چارو کې فعاله ونډه اخیستنه او د اړونده دیپارتمنت، پوهنځي او د تحصیلي مؤسسې په کچه د اکاډمیکي خدمتونو وړاندې کول.

(۳) که چېرې د علمي کادر غړي د ماسترۍ یا د دوکتورا د تیزس له مخې چې له هېواد څخه په بهر کې یې په یوې معتبرې بین المللي ژبې لیکلې وي، د بهرنۍ ژبې د آزموینې په پروسه کې نه شاملېږي.

(۴) د مرستیال استاد لپاره لاربښود استاد په ترتیب سره د پوهندوی،

دیپارتمنت.

۸- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

۹- ارایهٔ دو کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی‌که از طرف جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۱۰- سهم گیری فعال در امور اکادمیک و عرضهٔ خدمات اکادمیک در سطح دیپارتمنت، پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط.

(۳) هرگاه اعضای کادر علمی تیزس ماستری یا دکتورای خویش را، در خارج از کشور به یکی از زبان های معتبر بین‌المللی تحریر نموده باشد، شامل پروسهٔ امتحان زبان خارجی نمی‌گردند.

(۴) استاد رهنما برای معاون استاد به ترتیب از رتبهٔ پوهندوی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهنوال او د پوهاند له رتبې څخه ټاکل کېږي.

(۵) که چېرې پوهنيار د لېسانس تحصيلي درجې لرونکی وي، د هغه د ماسترۍ تيزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنمل علمي رتبې ته او که پوهنمل د ماسترۍ درجې لرونکی وي د هغه د دوکتورا تيزس د اصلي اثر په توګه د نورو شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهندوی علمي رتبې ته د محاسبې وړ دي.

د استاد د علمي رتبو ترفيع

۱۲- شپږڅلوېښتمه ماده:

(۱) پوهندوی د لاندې شرطونو د بشپړولو په صورت کې د پوهنوال علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهندوی په علمي رتبه کې لږترلږه درې کاله بالفعل خدمت تر سره کول.

۲- د ترفيع له مودې څخه لږ ترلږه يو کال مخکې د علمي ترفيع لپاره د

پوهنوال و پوهاند تعين می‌گردد.

(۵) هرگاه پوهنيار دارای درجهٔ تحصيلی ليسانس باشد، تيزس ماستری وی در صورت تکميل ساير شرايط به حيث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهنمل و اگر پوهنمل دارای درجهٔ ماستری باشد تيزس دکتورای وی در صورت تکميل ساير شرايط به حيث اثر اصلی به رتبهٔ علمی پوهندوی قابل محاسبه می‌باشد.

ترفيع رتب علمی استاد

۱۲- مادهٔ چهل و ششم:

(۱) پوهندوی در صورت اکمال شرايط ذيل به رتبهٔ علمی پوهنوال ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهندوی.

۲- انتخاب موضوع برای ترفيع علمی حداقل يک سال قبل از موعد

(c) ketabton.com: The Digital Library

موضوع انتخـــاب او د ديپارتمنـــت د مجلس او د پوهنځي د علمي شوري په واسطه د هغې تأييد.

۳- د ديپارتمنـــت پـــه تشـــخيص، د پوهنځي د علمي شوري په تأييـــد او د اکاډميکي چارو د سمون د رياســـت د کتابونو د تأليف د ديتابيس په ثبـــت د هېواد د لوړو زده‌کړو د مؤسسو پـــه کچه د ديپارتمنت د اړتيـــا وړ د يـــوه درسي کتاب تأليف، په هغه صورت کې د يوه علمي- څېړنيز اثر پرځای منـــل کېږي چې د درېوو تنو پوهاندانو او يا پوهنوالانو په واسطه تأييد او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

۴- په هغو موضـــوعګانوکې چـــې د ديپارتمنټ د جلسې او د پـــوهنځۍ د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هيئت په واســـطه مثبتـــې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کـــادر د غړو په محضر کـــې د دريـــو علمـــي کنفرانسونو وړاندې کول.

۵- په کورنيو يا بهرنيو علمي خپرونو

ترفيع و تائيد آن از طـــرف مجلـــس ديپارتمنـــــت و شـــــورای علمــــی پوهنځی.

۳- تـــأليف يـــک کتـــاب درســـی مورد نياز ديپارتمنت در سطح مؤسسهٔ تحصيلات عالی کشور به تشـــخيص ديپارتمنت، تائيـــد شـــورای علمـــی پوهنځی و ثبت ديتابيس تأليف کتـــب رياست انسجام امور اکادميـــک، در صورتی به جای يک اثـــر علمـــی - تحقيقـــی پذيرفتـــه مـــی‌شـــود کـــه توسط سه نفر پوهاند و يا پوهـــــنوال تائيد و برای نشـــر پذيرفتـــه شـــده باشد.

۴- ارايـــــهٔ ســـــه کنفـــــرانس علمی در محضر اعضای کادر علمـــی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصيلات عالی در موضـــــوعاتی کـــــه از طـــــرف جلسهٔ ديپارتمنت و شـــورای علمـــی پـــوهنځی تعيـــين شـــده و توســـط هيئت ژوری مثبـــت ارزيـــابی شـــده باشد.

۵- داشتن حداقل يازده اثـــر علمـــی

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د لېږ ترلږه یوولسو مطبوعو علمي آثارو لرل چې له دې جملې څخه اته آثار یې څېړنیز وي او دوه څېړنیز آثار یې د پوهندوی په علمي رتبه کې خپاره شوي وي.

٦- د یوې علمي – څېړنیزې رسالې لیکل چې د دریو تنو پوهاندانو یا پوهنوالانو په واسطه د تأیید وړ وګرځي، په ځانګه یا هغې ته په نږدې ځانګه کې د پوهاند یا پوهنوال د نه شتون په صورت کې، د هغه پوهندوی په واسطه چې په اړونده ځانګه کې د دوکتورا تحصیلي سند ولري، تأیید او هغې د اړونده پوهنځي او تحصیلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې دفاع وشي او د ژوري هیئت د تأیید وړ وګرځي.

٧- د دیپارتمنت د آمر په واسطه په لوست ورکولو کې د بریالیتوب او د علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول او د دیپارتمنت د غونډې په واسطه د هغه تأیید.

(۲) پوهنوال د لاندې شرطونو د

مطبوع در نشریه های علمی داخلی یا خارجی که از آن جمله هشت اثر آن تحقیقی باشد و دو اثر تحقیقی آن در رتبهٔ علمی پوهندوی به نشر رسیده باشد.

٦- تحریر یک رسالهٔ علمی- تحقیقی که از طرف سه نفر پوهاند یا پوهنوال مورد تائید قرارگیرد، درصورت عدم موجودیت پوهاند یا پوهنوال در رشته یا رشته های نزدیک به آن، از طرف پوهندوی که در رشتهٔ مربوط سند تحصیلی دوکتورا داشته باشد، تائید و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلی مربوط دفاع و مورد تائید هیئت ژوری قرار گیرد.

٧- ارایه گزارش فعالیت های علمی و مؤفقیت در تدریس توسط آمر دیپارتمنت و تائید آن از طرف جلسهٔ دیپارتمنت.

(۲) پوهنوال در صورت اکمال شرایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

بشپړولو په صورت کې د پوهاند علمي رتبې ته ترفيع کوي:

۱- د پوهنوال په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله بالفعل خدمت ترسره کول.

۲- د ترفيع له مودې څخه لږ ترلږه يوکال مخکې د اصلي اثر د موضوع انتخاب او د ديپارتمنت د مجلس او د پوهنځي د علمي شورې له خوا د هغې تأييد.

۳- د دوکتورا (PhD) د تحصيلي سند لرل.

۴- د يوې علمي- څېړنيزې رسالې ليکل چې د دريوتنو پوهاندانو په واسطه تأييد او د اړونده پوهنځي او د تحصيلي مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر د هغې دفاع وکړي او درې کسيزه ژوري هيئت د تأييد وړ وګرځي.

۵- د ديپارتمنت په تشخيص، د پوهنځي د علمي شورې په تأييد او د اکاډميکي چارو د سمون د رياست د کتابونو د تأليف د ديتابيس په ثبت د هېواد د لوړو زده کړو مؤسسې په کچه

ذيل به رتبۀ علمی پوهاند ترفيع می‌نمايد:

۱- سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبۀ علمی پوهنوال.

۲- انتخاب موضوع اثر اصلی حداقل يک سال قبل از موعد ترفيع و تائيد آن از طرف مجلس ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی.

۳- داشتن سند تحصيلی دوکتورا (PhD).

۴- تحرير يک رسالۀ علمی- تحقيقی که توسط سه نفر پوهاند تائيد شده و از آن در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسۀ تحصيلی مربوط دفاع نمايد و مورد تائيد هيئت ژوری سه نفری قرار گيرد.

۵- تأليف يک کتاب درسی مورد نياز ديپارتمنت در سطح مؤسسۀ تحصيلات عالی کشور به تشخيص ديپارتمنت، تائيد شورای علمی پوهنځی و ثبت ديتابيس تأليف کتب

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډيپارتمنت د اړتيا وړ د يوه درسي کتاب تأليف، په هغه صورت کې چې يوه علمي– څېړنيز اثر پر ځای منل کېږي چې د دريو تنو پوهاندانو او يا پوهنوالانو په واسطه تأييد او د خپرولو لپاره منل شوی وي.

٦– په هغو موضوعګانوکې چې د ډيپارتمنټ د جلسې او د پوهنځی د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هيئت په واسطه مثبتې ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د دريو علمي کنفرانسونو وړاندې کول.

٧– په کورنيو او بهرنيو علمي خپرونو کې د لږ ترلږه شپاړلسو مطبوعو آثارو لرل چې له دې جملې څخه لس څېړنيز وي او څلور څېړنيز آثار يې د پوهنوال د علمي رتبې له ترلاسه کولو وروسته په کورنيو او بهرنيو علمي مجلو کې خپاره شوي وي.

(٣) د علمي کادر غړی د دغه قانون په پنځه څلويښتمه ماده او ددغې مادې

رياست انسجام امور اکادميک، در صورتی به جای يک اثر علمی – تحقيقی پذيرفته می‌شود که توسط سه نفر پوهاند و يا پوهنوال تائيد و برای نشر پذيرفته شده باشد.

٦– ارايهٔ سه کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصيلات عالی در موضوعاتی که از طرف جلسهٔ ديپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعيين شده و توسط هيئت ژوری مثبت ارزيابی شده باشد.

٧– داشتن حداقل شانزده اثر علمی مطبوع در نشريه های علمی داخلی و خارجی که از آن جمله ده اثر آن تحقيقی بوده و چهار اثر تحقيقی آن بعد از بدست آوردن رتبهٔ علمی پوهنوال در مجله های معتبر داخلی و خارجی به نشر رسيده باشد.

(٣) عضو کادرعلمی علاوه بر شرايط ترفيع رتبهٔ علمی مندرج مادهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په (۱ او۲) فقروکې د درج شوي علمي رتبې د ترفيع په شرطونو سربېره مکلف دی، په هره علمي رتبه کې لږ ترلږه يو اړوند علمي- څېړنيز اثــر پــه يــوه بين المللي معتبره خپرونه کې خپـــور کړي.

(۴) د دغې مادې په (۳) فقره کې درج شوی علمي اثر د دوو کورنيو خپــرو شوو آثارو معادل محاسبه کېږي.

(۵) د دغې مادې د (۲) فقــرې پــه ۳ جزء او په (۳ او۴) فقروکې درج شوي شرطونو د دغه تعديل او ايزاد د انفاذ له نېټې څخه يوکال وروســته د تطبيق وړ دي.

(٦) د پوهاند د علمي رتبې لرونکو د علمي کادر د غړو د کلنيو فعــاليتونو څارنه د علمي معاونيت په واسطه ترسره کېږي.

(۷) د تدريسي، څېړنيزو، تــأليف او ژباړې د فعاليتونو او د علمي کــادر د غړو د خدمتونو د عرضه کولو تر منځ د امتيازونو ډول، د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

چهل و پنجم این قانون و فقره هــای (۱ و۲) این ماده مکلف است، حداقل در هـــر رتبـــهٔ علمـــی يـــک اثـــر علمی- تحقيقی مربوط را در یکی از نشريه های معتبر بين المللی به نشـــر برساند.

(۴) اثر علمی نشرشدهٔ مندرج فقـــرهٔ (۳) این ماده معادل دو اثر نشر شـــدهٔ داخلی محاسبه می‌گردد.

(۵) شرايط منـــدرج جـــزء ۳ فقـــرهٔ (۲) و فقـــره هـــای (۳ و ۴) ايـــن ماده بعـــد از يـــک ســـال از تـــاريخ انفاذ اين تعديل و ايزاد قابـــل تطبيـــق می‌باشد.

(٦) نظارت از فعاليت هـــای ســـالانه اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهاند از جانب معاونيت علمی صورت می‌گيرد.

(۷) نحوهٔ امتيازات بين فعاليت هـــای تدريسی، تحقيقی، تأليف، ترجمـــه و عرضهٔ خدمات اعضای کادر علمـــی توســـط لايحـــهٔ جداگانـــه تنظـــيم، می‌گردد.

د علمي ترفیع منظوري

۱۳- نهه څلوېښتمه ماده:

د استاد د مرستیال او د استاد د علمي رتبي تثبیت او ترفیع د دغه قانون د حکمونو له مخې د دیپارتمنت د مجلس د پوهنځي علمي شوري او د مؤسسې د علمي شوري له تصویب وروسته داړونده تحصیلي مؤسسې د رئیس په وړاندیز او د لوړو زده کړو د وزیر په منظورۍ ترسره کېږي.

له اکاډمیک بستونو څخه انفکاک

۱۴- یو پنځوسمه ماده:

(۱) د علمي کادر غړي په لاندې حالاتو کې له اکاډمیک بست څخه منفک کېږي:

۱- په هغه صورت کې چې د تحصیلي مؤسسې په واسطه د هېواد په د ننه یا بهر کې د ماسترۍ یا دوکتورا برنامې ته معرفي شوي وي، خو د نظر وړ د فراغت سند ترلاسه نه کړای شي.

۲- په هغه صورت کې چې استاد او د استاد مرستیال په شپږو کلونو کې لوړې

منظوری ترفیع علمی

۱۳- مادۀ چهل و نهم:

ترفیع و تثبیت رتبۀ علمی معاون استاد و استاد طبق احکام این قانون بعد از تصویب مجلس دیپارتمنت، شورای علمی پوهنځی، شورای علمی مؤسسه به پیشنهاد رئیس مؤسسۀ تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می‌گیرد.

انفکاک از بست های اکادمیک

۱۴- مادۀ پنجاه و یکم:

(۱) عضوکادر علمی درحالات ذیل از بست اکادمیک منفک می‌گردد:

۱- در صورتی‌که از طرف مؤسسۀ تحصیلی در برنامۀ ماستری یا دوکتورا در داخل یا خارج از کشور معرفی گردیده باشد، ولی سند فراغت مورد نظر را کسب کرده نتواند.

۲- در صورتی‌که استاد و معاون استاد شرایط ترفیع به رتبۀ علمی بالاتر را در

(c) ketabton.com: The Digital Library

علمي رتبې ته د ترفیع شرطونه بشپړ نه کړاي شي.

۳- د دسپلین د نقض او په اړوندو تقنیني سندونوکې د نورو لیکل شویو سرغړونو په صورت کې.

۴- په هغه صورت کې چې ددې قانون د دري څلویښتمې مادې په (۱) فقره کې درج شوي شرایط رعایت نکړي.

(۲) د دغې مادې د (۱) فقرې د ۲ جزء حکم د ملکي لوړو زده کړو د قانون د انفاذ له نېټې څخه د تطبیق وړ دی.

(۳) ددغې مادې د (۱) فقرې د ۳ جزء په حالت کې انفکاک د اړونده پوهنځي د شوري په وړاندیز، د تحصیلي مؤسسې د علمي شوري په تصویب او د لوړو زده کړو د وزیر په منظورۍ ترسره کېږي.

(۴) د علمي کادر هغه غړی چې د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي حکم پر بنسټ د لوړو زده کړو له یوې مؤسسې څخه منفک شي، نشي کولای

مدت شش سال تکمیل کرده نتواند.

۳- در صورت نقض دسپلین و سایر تخطی های مندرج اسناد تقنینی مربوط.

۴- در صورتی‌که شرایط مندرج فقرۀ (۱) مادۀ چهل و سوم این قانون را رعایت ننماید.

(۲) حکم جزء ۲ فقرۀ (۱) این ماده از تاریخ انفاذ قانون تحصیلات عالی ملکی قابل تطبیق می‌باشد.

(۳) انفکاک در حالت جزء ۳ فقرۀ (۱) این ماده به اساس پیشنهاد شورای علمی پوهنځی، تصویب شورای علمی مؤسسۀ تحصیلی مربوط و منظوری وزیر تحصیلات عالی صورت می‌گیرد.

(۴) عضوکادر علمی که به اساس حکم مندرج فقرۀ (۱) این ماده از یک مؤسسۀ تحصیلات عالی منفک گردد، نمی تواند در مؤسسۀ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لوړو زده کړو په بله دولتي مؤسسه کې مقرر شي.

د پوهيالي علمي رتبې ترفيع

۱۵– نهه شپېتمه ماده:

(۱) د علمي کادر هغه غړي چې د دغه قانون له انفاذ مخکې د پوهيالي په توګه منل شوي دي، د پوهنيار علمي رتبې ته د هغوی د علمي رتبې ترفيع د دغه قانون د ۳۷ مادې به ۱ جزء کې د ليکل شوي ماسترۍ د تحصيلي سند په ترلاسه کولو سره ترسره کېږي.

(۲) که چېرې د پوهيالي علمي کادر غړي د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوی تحصيلي سند ترلاسه کړی نه وي. د ماسترۍ دتحصيلي سند ترلاسه کولو تر وخته پورې د لاندې شرطونو په پام کې نيولو سره يوازې د پوهنيار علمي رتبې ته ترفيع کولای شي:

۱– د پوهيالي په علمي رتبه کې د لږ ترلږه درې کاله د بالفعل خدمت ترسره کول.

۲– د لاربنود استاد په واسطه د هر

تحصيلات عالی دولتی ديگر مقرر شود.

ترفيع رتبهٔ علمی پوهيالی

۱۵– مادهٔ شصت و نهم:

(۱) آنعده اعضای کادر علمی که قبل از انفاذ اين قانون به حيث پوهيالی پذيرفته شده اند، ترفيع رتبهٔ علمی آنها به رتبهٔ علمی پوهنيار با کسب سند تحصيلی ماستری مندرج جزء ۱ مادهٔ سی و هفتم اين قانون صورت می‌گيرد.

(۲) هرگاه عضو کادر علمی پوهيالی مندرج فقرهٔ (۱) اين ماده سند تحصيلی ماستری را کسب ننموده باشد. الی کسب سند تحصيلی ماستری تنها به رتبهٔ علمی پوهنيار با نظرداشت شرايط ذيل ترفيع نموده می تواند:

۱– سپری نمودن حداقل سه سال خدمت بالفعل در رتبهٔ علمی پوهيالی.

۲– ارايهٔ گزارش فعاليت های

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال په پای کې د علمي فعالیتونو د رپوټ وړاندې کول او د اړونده دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغه تأیید.

۳- د هغو اکادمیکو دندو او مکلفیتونو د بریالي ترسره کولو له څرنګوالي څخه د دیپارتمنت د آمر په واسطه رپوټ چې له کاري پلان سره سم هغه ته د دیپارتمنت له لوري سپارل شوي او د دیپارتمنت د مجلس په واسطه د هغو تائید.

۴- په بریالیتوب سره د هغو دندو ترسره کول چې د دیپارتمنت له خوا ورته سپارل شوي وي.

۵- د دیپارتمنت په وړاندیز او د پوهنځي د علمي شوري په تأیید، د یوې علمي – څېړنیزې رسالې لیکل یا ژباړه او د ترفیع له مودې څخه یوکال مخکې د لارښود استاد ټاکنه.

٦- په هغو موضوعګانوکې چې د دیپارتمنټ د جلسې او د پوهنځی د علمي شوري له لوري ټاکل شوې وي او د ژوري هیئت په واسطه مثبتې

علمی در اخیر هر سال توسط استاد رهنما و تائید آن توسط مجلس دیپارتمنت مربوط.

۳- گزارش توسط آمر دیپارتمنت از چگونگی انجام مؤفقانهٔ وظایف و مکلفیت های اکادمیک که از جانب دیپارتمنت مطابق پلان کاری به وی سپرده شده و تأیید آن توسط مجلس دیپارتمنت.

۴- انجام مؤفقانهٔ وظایفی‌که از جانب دیپارتمنت به وی سپرده شده باشد.

۵- تحریر یا ترجمه یک رسالهٔ علمی – تحقیقی و تعیین استاد رهنما حداقل یک سال قبل از موعد ترفیع به پیشنهاد دیپارتمنت و تائید شورای علمی پوهنځی.

٦- ارایهٔ یک کنفرانس علمی در محضر اعضای کادر علمی پوهنځی و مؤسسهٔ تحصیلات عالی در موضوعاتی‌که از طرف

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارزول شوې وي د پوهنځي او د لوړو زده کړو د مؤسسې د علمي کادر د غړو په محضر کې د یوه علمي کنفرانس وړاندې کول.

۷- په یوه معتبره نړیواله ژبه کې په بریالیتوب سره د آزموینې تېرول.

(۳) د پوهیالي د علمي رتبې د لرونکو علمي کادر هغه غړي چې د دغې مادې په (۲) فقره کې درج شوي شرطونه بشپړ نه کړي د پوهنیار د علمي رتبې د پنځه اویا سلنې، معاش مستحق دي.

دوه یمه ماده:

د ملکي لوړو زده کړو د قانون په نهمه ماده کې (۳) فقره دې په لاندې متن ایزاد شي:

(۳) د بهرنیو دولتونو د لوړو زده کړو له مؤسسو سره د دولتي لوړو زده کړو د مؤسسو په تأسیس او فعالیت پورې اړوندې چارې له جلا تقنیني سند سره سم تنظیمېږي.

درېیمه ماده:

د غه تعدیل او ایزاد د توشېح له نېټې

جلسهٔ دیپارتمنت و شورای علمی پوهنځی تعیین شده و توسط هیئت ژوری مثبت ارزیابی شده باشد.

۷- سپری نمودن مؤفقانهٔ امتحان در یکی از زبان های معتبر بین المللی.

(۳) آنعده اعضای کادر علمی دارای رتبهٔ علمی پوهیالی که شرایط مندرج فقرهٔ (۲) این ماده را تکمیل ننمایند، مستحق هفتاد و پنج فیصد معاش رتبهٔ علمی پوهنیار می‌باشند.

مادهٔ دوم:

فقرهٔ (۳) در مادهٔ نهم قانون تحصیلات عالی ملکی به متن ذیل ایزاد گردد:

(۳) امور مربوط به تأسیس و فعالیت مؤسسات تحصیلات عالی دولتی با مؤسسات تحصیلات عالی دول خارجی طبق سند تقنینی جداگانه تنظیم می‌گردد.

مادهٔ سوم:

این تعدیل و ایزاد از تاریخ توشیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه نافذ دی او په رسمي جريده کې دې خپاره شي او د هغه په نافذېدو سره د ۱۳۹٦ کال په (۱۲٦۵) ګڼه رسمي جريده کې خپور شوی د ملکي لـوړو زده‌کړو د قانون د دوولسمې مادې د ۳ او ۵ اجزاوو تعـديل او ايـزاد، د شـپږ دېرشـمې مـادې (۳) فقـره، اووه دېرشمه ماده او د شپږڅلوېښتمې مادې (۳، ۴، ۵، ٦ او ۷) فقرې او د نهه شپېتمې مادې (۲) فقره لغو کېږي.

نافذ و درجريدهٔ رسمی نشر گردد و با انفــاذ آن تعــديل و ايــزاد اجــزای ۳ و ۵ مادهٔ دوازدهــم، فقــرهٔ (۳) مادهٔ سی و ششم، مادهٔ سی و هفــتم، فقـــره هـــای (۳، ۴، ۵، ٦، و ۷) مادهٔ چهــل و ششــم و فقــرهٔ (۲) مادهٔ شصت و نهم قانون تحصــيلات عالی ملکی منتشرهٔ جريــدهٔ رســمی شماره (۱۲٦۵) سال ۱۳۹٦ ملغــی می‌گردد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشتراک سالانه:

در مرکـــــز و ولایـــــات :   (۹۰۰) افغــــانی

بـــرای مـــامورین دولـــت: بـــا ۲۵ فیصـــد تخفیـــف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصـــدیق، نصـــف قیمـــت

برای کتاب فروشی ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خـــارج از کشـــور: (۲۰۰) دالـــر امریکـــائی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE

OFFICIAL GAZETTE

Extraordinary Issue

- **Access to Information Law**
- **Amendment and Addition to Some Articles of Civil Higher Education Law**

Date: 31st *MARCH.* 2018
ISSUE NO :(1297)

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library